

Noi, semnatorele prezentei declarații, mame care au avut de suferit în urma interacțiunii cu sistemul medical din Republica Moldova, ne exprimăm profunda indignare față de calitatea deplorabilă a serviciilor acordate în domeniul medicinei perinatale. Experiențele pe care le-a trăit fiecare dintre noi, dar și numeroasele mărturii devenite publice în ultima perioadă, denotă existența unor probleme grave în sistemul de sănătate.

În particular, mai jos/în anexă sunt evocate cazuri în care ni s-a refuzat/tergiversat acordarea asistenței medicale urgente, ni s-au cerut bani pentru servicii medicale despre care legea spune că ar trebui să fie gratuite, am fost umilite/desconsiderate/discriminate de către personalul medical pe diferite criterii, inclusiv la solicitarea de a afla ce tratament ne este administrat. Am fost diagnosticate și tratate greșit – acțiuni uneori letală pentru făt și/sau cu urmări grave pentru integritatea noastră fizică și emoțională. Ținând cont de sensibilitatea subiectului abordat, atragem atenția asupra faptului că, **într-un stat de drept, un singur caz de abuz de acest gen sau de malpraxis ar trebui să genereze o serie de demisii și reforme radicale.** Cu atât mai mult, acest lucru ar trebui să se întâmple în Republica Moldova, unde frecvența cu care se constată noi și noi abuzuri este de-a dreptul amețitoare.

În acest context, **venim cu o serie de solicitări urgente**, adresate autorităților abilitate prin lege și, respectiv, plătite din bani publici să reacționeze în cazurile de violare a drepturilor fundamentale ale omului, inclusiv a cadrului legal ce reglementează relațiile sociale în domeniul drepturilor pacientului.

NE ADRESĂM, după cum urmează:

- **Prim-ministrului Republicii Moldova, domnului Pavel Filip:**
 1. Să dispună inițierea unui control amplu al stării actuale a serviciului perinatal, atât privind nivelul de dotare cu tehnica necesară unei intervenții calitative, supraviețuirii copiilor prematuri, cât și din perspectiva nivelului de pregătire a cadrelor medicale în baza eticii, integrității, jurământului depus etc.
 2. Să prezinte public, în termen de cel mult 14 zile lucrătoare, rezultatele controlului efectuat și o serie de măsuri/soluții de alternativă, inclusiv planul și termenele de implementare a acestora.
- **Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale:**
 1. Să dispună identificarea și demiterea cadrelor medicale implicate în cazuri de corupție, malpraxis și alte forme de abuz incompatibile din punct de vedere legal și moral cu funcția deținută.
 2. Să evalueze în termene rezonabile actele normative, inclusiv protocoalele ce reglementează relațiile sociale în domeniul drepturilor pacientului, să înainteze Legislativului inițiative de modificare a prevederilor care nu răspund noilor tendințe în domeniu.

3. Să se asigure că există un mecanism funcțional – intern și extern – de raportare a abuzurilor și că analiza acestor cazuri are loc prompt, obiectiv și înregistrează o finalitate. Viața și sănătatea omului trebuie să constituie mereu o valoare supremă.
 4. Să supună unui control riguros gestionarea mijloacelor bugetare ale instituțiilor medicale, inclusiv a donațiilor recente pentru renovarea Institutului Mamei și Copilului.
 5. Să se asigure că resurse financiare suficiente sunt utilizate inclusiv în scopul instruirii calitative a personalului.
 6. Să susțină, inclusiv prin acțiuni ferme și consecvente, declarația ministerială prin care se condamnă manifestările de atitudine neglijentă, de ignorare și abaterile de la normele de etică și deontologie medicală.
- **Centrului Național Anticorupție:**
 1. Să prevină eficient corupția din sistemul de sănătate, în conformitate cu angajamentele UNCAC.
 2. Să reacționeze prompt și profesionist la sesizările privind corupția în medicină.
 3. Să promoveze și să adopte *Legea protecției avertizorului de integritate*.
 4. Să supună unui control riguros gestionarea donațiilor pentru renovarea Institutului Mamei și Copilului, precum și a altor instituții medicale.
 - **Oficiului Avocatul Poporului:**
 1. Să depună toate eforturile necesare pentru a aduce subiectul privind necesitatea protecției drepturilor pacientului pe agenda autorităților și în fața opiniei publice.
 2. Să promoveze și să asigure protecția avertizorilor de integritate, care actualmente sunt hărțuiți pentru denunțurile efectuate.
 3. Să monitorizeze acțiunile statului în acest sens și să ceară respectarea necondiționată a principiului superiorității vieții, sănătății și demnității umane.
 - **Personalului medical:**

Să acționeze mereu în baza principiului superiorității vieții, sănătății și demnității umane.
 - **Instituțiilor mass-media:**
 1. Să mediatizeze activ cazurile de malpraxis medical – inclusiv cazul tinerei care, fiind neglijată de medici, a ajuns să nască singură în veceul unui spital din Chișinău – și să informeze societatea care a fost finalitatea acestora.
 2. Să protejeze identitatea avertizorilor de integritate la solicitarea acestora sau atunci când există premise concludente că sunt în pericol, ca urmare a declarațiilor făcute.
 - **Organizațiilor neguvernamentale de profil:**
 1. Să inițieze discuții publice privind carențele din sistemul de sănătate și posibilitățile existente de raportare a abuzurilor.

2. Să constituie platforme și coaliții întru promovarea la nivel guvernamental a priorității dreptului pacientului, actualizarea în termene rezonabile a actelor normative, inclusiv a protocoalelor ce reglementează relațiile sociale în domeniu, din moment ce este evident că prevederile acestora nu țin pasul cu noile realități.
 3. Să introducă pe agenda publică subiectul violenței obstetrice, care reprezintă de fapt o discriminare a femeilor.
- **Instituțiilor diplomatice cu sediul la Chișinău (ambasade, consulate, organizații internaționale de profil):**
 1. Să le amintească autorităților Republicii Moldova despre angajamentele asumate pe plan internațional, în special în domeniile asigurării drepturilor omului și anticorupției.
 2. Să desfășoare analize independente ale situației existente, care să includă și aspectul violenței obstetrice.
 3. Să ceară hotărât implementarea holistică a drepturilor pacientului ca ființă umană și tratarea acestuia ținând cont de principiul recunoașterii demnității, vieții umane, a sănătății omului ca valoare supremă.
 - **Publicului larg:**
 1. Să se implice în discuții constructive privind modul în care poate fi îmbunătățită starea de lucruri în sfera serviciilor de sănătate publică.
 2. Să se abțină de a promova modele sociale greșite, de a blama femeia-victimă precum că ar fi vinovată de faptul că nu "s-a înțeles" cu medicul care urma să asiste sarcina/nașterea; să denunțe violența obstetrică față de femei.
 3. Să susțină avertizorii de integritate, care au dreptul să se expună, inclusiv în mass-media, conform art. 10 CEDO, cazului Guja v. Moldova, art. 18 al *Legii integrității* și să solicite adoptarea proiectului *Legii protecției avertizorului de integritate*.

În cazul în care solicitările noastre vor fi ignorate, anunțăm despre intenția de a organiza pașnic, dar hotărât, proteste stradale și nu doar stradale. Totodată, ne vom adresa în organizațiile, instanțele naționale și cel internaționale pentru constatarea drepturilor violate.

Inițiativă susținută de către:

1. Coaliția Națională "Viață fără violență în familie";
2. Platforma pentru Egalitate de Gen;
3. Asociația Obștească Centrul de Drept al Femeilor;
4. Asociația Obștească Centrul Internațional "La Strada";
5. Asociația Obștească Promo – LEX;
6. Centrul 'Parteneriat pentru Dezvoltare';
7. Asociația Obștească Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii;
8. Asociația Împotriva Violenței în Familie - Casa Mărioarei";
9. Asociația Obștească Centrul pentru Reabilitarea Victimelor Torturii "Memoria";
10. Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor;
11. Asociația Obștească Gender – Centru;
12. Instituția Publică Centrul Maternal "Pro –Femina";
13. Instituția Publică Centrul Maternal "Pro Familia;
14. Instituția Publică Centrul Maternal Cahul;
15. Asociația Obștească "Stimul";
16. Centrul de plasament temporar și reabilitare pentru copii;
17. Instituția Publică Centrul de Criză Familială „SOTIS”;
18. Asociația Obștească "Onoarea și Dreptul Femeii Contemporane";
19. Instituția Publică Centrul Maternal Drochia;
20. Asociația Obștească Centrul pentru Tineri "Dacia";
21. Asociația Obștească Centrul pentru Agresori;
22. Asociația Obștească Institutul Democratic;
23. Asociația Obștească „Vesta;
24. Asociația Obștească „Centrul psiho-social";
25. Asociația Obștească „Interaction";
26. Asociația Obștească Mildava;
27. Institutul de Rezolvare a Conflictelor "INRECO";
28. Asociația Civică Internațională "Hyde Park";
29. Platforma Fără Corupție în Educație și Medicină;
30. Asociația Antreprenorilor cu Dizabilități din Republica Moldova "Abilități Europene Fără Limite";
31. Rețeaua Națională a Femeilor cu Dizabilități din Moldova;
32. Erica Zucec, expertă gender, leadership politic;
33. Ana Gurău activistă;
34. Grupul de Inițiative Femeniste din Republica Moldova;
35. Asociația Obștească Onoarea și Drepturile Femeii Contemporane;
36. Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului: CReDO.

SEMNATARE:

- ***Ecaterina I. (Reclamă: malpraxis, corupție, incompetență, violență verbală)***

Am trecut prin iad și scriu cu lacrimi în ochi. În decembrie 2017 am fost nevoită să nasc, de fapt să chemăm nașterea la termenul de 21 de săptămâni, deoarece s-a constatat că fătul "avea numeroase malformații incompatibile cu viața". Inițial, am ajuns cu dureri de burta la urgență, doamna de gardă m-a alungat acasă, cică totul este bine. Noaptea iar m-a luat ambulanta. Am fost internată. De sâmbătă până luni nici nu se apropiau de mine, au văzut în istorie că îngerașul meu e foarte bolnav și au așteptat până luni. Am trecut prin iad și scriu cu lacrimi în ochi. Mi-au dat să iau șase pastile în loc de două, cum scrie în prospect. Aveam dureri groaznice. Nimeni nici nu intra în cameră. Eram doar cu o fată, care trebuia să se ducă acasă, dar a rămas cu mine, văzând atitudinea lor. Vărsam verde, fata care era cu mine a fugit să îi cheme, iar din coridor am auzit: "Șap și dacă varsă, nu poate ieși până la baie?". Mi-au pus o injecție, am avut o reacție de șoc, mă zbateam mai ceva ca peștele. Nu tremuram, dar mă zbăteam. Fata a chemat medicul, iar el zice că totul este normal, dar nici nu mă puteau ține. Mi-au mai dat încă două pastille. Nu aveam nimic puteri, plângeam de durere și mergeam în genunchi... Mi-au mai pus câteva injecții... Deja nu aveam puteri nici să țip, nici să mă mișc.

Așa m-am chinuit 23 ore. Sora medicală a intrat o dată și mi-a adus "sudna", spunându-mi: "Hai, poate răbzi până la 8 ca să vină medicii, sa nu naști la mine". Ma rugam la Dumnezeu să nu nasc, chiar mă temeam să nimeresc pe mâna ei. A mai intrat la trei noaptea la mine și a început a striga: "Și raji? Sperii alte fete!". Mă rugam să îmi rupă apele, leșinam de durere, vroiam sa îmi bag mâinile să le rup singură, săream cu toată durerea în sus, mergeam, ma târâiam pe sub pat, vroiam deja să mă arunc peste geam. Când simțeam că mi se duc ochii peste cap am chemat sora medicală, am rugat-o să cheme doctorul că nu pot, într-adevăr nu puteam nici sa deschid ochii, iar ea îmi spune: "iaca încă banii nu i-am mai cheltuit pentru tine pe telefon, eu o sa decid când vine doctorul și cind nu". La 4 jumate dimineata eram plină de sânge, sora medicală tot nu vroia să cheme doctorul, a zis că totul e normal, așteptăm apele. A ieșit ea din cameră, trec 10 minute, mi-am luat "sudna" și m-am dus la baie. Am născut singură. Singura în "sudnă", o strigam iar ea nu venea, deși era aproape. Am născut din picioare, cu un picior pe masa din baie și cu un picior ridicat, ca un câine am născut. Până a venit ea, eu eram cu fetița în brațe. A venit și striga la mine iar că baia îi de sânge și să nu mă uit la fat, dar până a venit ea eu deja o analizam și plângeam, tremuram cu ea. Mi-au tăiat cordonul și m-au trimis dintr-un capăt de coridor în alt capăt, cu cleștele în mina. Mă țineam de pereți... M-am urcat pe capră deja cu ajutorul fetei care era cu mine, ea a auzit strigatele mele, iar sora medicală aștepta medicul cu ușa închisă. Au adus fata și îmi zice: "Asta nu-i nici fată nici băiat". Doamne... Credeam că nu se termina durerea. Mi-au pus anestezie și când m-am trezit la 8, nu venea nimeni... A intrat medicul și îmi zice "Apu și ai crezut?! Te-i odihnit o zi și amu te-i chinuit, lasă că nu mori..." Eu vroiam să mor... Să mă îngroape la picioarele ei.

- ***Ana Z. (Reclamă: malpraxis, incompetență, violență verbală)***

Prima sarcină am monitorizat-o la medicii din Anglia și totul a fost bine. La a doua sarcină eram în Republica Moldova, unde am întâlnit des o atitudine negativă din partea unor medici. Numai în unul dintre cazuri, la USG, l-am întrebat pe domnul C. dacă va fi fetiță sau băiat, la care acesta mi-a zis răspicat: ”Of, voi, mamele... Zi mulțumesc că nu-i animal”. La această situație a asistat și fetița mea mai mare, situație care a avut asupra ei un impact emoțional negativ. Copilul s-a născut cu un hematom extern la cap. Când am întrebat ce s-a întâmplat, mi s-a spus expeditiv că ”s-a lovit de căile nașterii”.

Eu bănuiesc însă că a fost lovit în cap cu obiectul metalic cu care au fost sparse apele. Se întâmpla în 2010, n-am putut demonstra nimic, dar îmi doresc măcar alte mame și copii să nu trăiască situații similare.

- ***Elena G. (Reclamă: malpraxis, incompetență)***

Am născut la Spitalul Nr.1, la medicul N.E.. Cam 28 de ore copilul a stat fără ape, nu mi-au făcut cezariană. La naștere mi s-a rupt osul pubian stâng, fractura articulațiilor sacroliace, simfiz, etc. Personalul medical s-a comportat urât. Copilului au fost puse vaccinuri fără acordul meu (unul nici nu este înregistrat), după care l-au internat în secția de reanimare. A fost falsificată semnătura mea.

După așa naștere, m-am învățat din nou a merge. Aroape 3 ani am mers cu bastonul, am făcut o mulțime de tratamente (RMN, concluzii medicale). Dosar penal nu a fost deschis nici până astăzi.

- ***Angela B. (Reclamă: Incompetență, violență verbală)***

Cazul a avut loc în 2005. La 12 săptămâni, pentru a mă ”pune la evidență”, m-am programat la L.C., medicul de familie de la Policlinica nr. 3. Prima întrebare care mi-a adresat-o: ”Îți dau îndreptare la avort?” Menționez că era prima sarcină, aveam 25 de ani, eram căsătorită de 1,5 ani. Pe parcursul sarcinii, ignorare totală, nu reacționau nici la plângeri...

Când am mers să nasc, la secția de internare a Spitalului nr.1, moașa de gardă (păcat nu s-a prezentat pe nume, dar vocabularul select o caracterizează... Numai fraza ”Nu-ni ragi, când te-ai f**ut nu ai zgheat, da amu ni-o fași aișea pi prințasa?”, după care a urmat fraza către infirmieră ”Fa Zină, e-o pe asta și ridic-o în Patologie, să nu-ni moară la mine la smenă”. După naștere, ”medicul de familie” nu s-a arătat timp de o lună și nu a făcut patronajul nou-născutului, însă în cartela copilului prima vizită este scrisă data de 8 august, a doua zi după ce am născut.

- ***Minodora R. (Reclamă: Indiferență, incompetență, corupție)***

Am născut la CMC un copil micuț, de 2800 grame și pe parcursul a patru zile, cât am stat în spital pentru reabilitare, copilul meu a scăzut în greutate cu 500 de grame, ceea ce e extrem de mult pentru un nou născut cu o asemenea greutate. Mai târziu am aflat că fiind la prima naștere eu nu știam cum corect să-l pun la sân și el, respectiv, nu putea trage mamele. Două zile el doar

plângea. Când venea medicul pediatru în fiecare dimineață vedea că el scade și scade și nici nu și-a bătut capul să afle motivul. Noaptea el plângea și eu plângeam. Dimineața asistentele doar veneau și spuneau ”da și copchil o plâns așa toată noaptea?”. Nimeni nu m-a ajutat să înțeleg ce trebuie să fac. Până nu le-am pus ceva bani în buzunar spuneau chiar ”da și crezi că am să vin pedegeaba la tine?”. Psihologic am ieșit din spital traumatată și dezamăgită total. S-a întâmplat în 2017.

- **Ana G. (Reclamă: Corupție, indiferență, lipsa medicamentelor)**

Acum patru ani am avut o situație similară ca a domnișoarei de 19 ani care a avut de suferit la CMC. La 20 de săptămâni de sarcină, de la Orhei mi-au zis că din motive medicale e nevoie de înlăturarea fătului. Era o sarcină dorită, eram disperată, dar dacă trebuia am mers totuși la CMC. Acolo refuzau initial să mă primească. Abia după ce o soră medicală a văzut că abia mă țin pe picioare a spus că ”stai că acuș vorbesc eu să te interneze”. Încă nu eram internată în spital, dar o soră medicală îmi cerea 50 de lei pentru reparație, care văd că și azi ”se face”. După un USG am primit răspunsul identic cu cel de la Orhei – trebuia provocat un avort. M-au pus să îmi cumpăr pastile de la farmacie. Toate femeile din salon au cumpărat toate medicamentele, plasturii, seringile. O fată din salon povestea că a primit perfuzie cumpărată de ea și i-au pus plapuma deasupra căci măcar un plasture nu i-au dat gratis. Eu am primit doar un antibiotic gratis. Acolo nimeni nu te îndrumă măcar cum să iei medicamentul. Am băut o pastilă sâmbătă și apoi alta duminică dimineață și luni am pus sub limbă, căci nu știam inițial cum se folosesc. Atunci a început tot coșmarul pe care mă rog în fiecare zi să-l uit. Am născut în salon. Din medici nimeni nu s-a uitat la mine. Mi-am cerut scuze de la fetele care erau prezente că deja nu mai puteam. Abia după ce am născut, o fată din salon a chemat pe cineva și abia atunci au venit și mi-au luat copilul la expertiza medicală. Sora medicală, încă cu mâinile de sânge, cu tupeu, mi-a spus că trebuie să plătesc medicul și pe ea. Mai mult nu vreau să îmi amintesc.

- **Victoria O. (Reclamă: Malpraxis, corupție, indiferență)**

Mie nimeni din cadrele medicale nu mi-a acordat atenție până când părinții nu au adus 400 de lei blestemați. Se întâmpla la prima naștere, pe 19.09.1998, la Chișinău în Maternitatea nr.2, pe atunci acei bani erau bani grei. Au intervenit după asta, dar era târziu. Copilul se naștea chiar dacă uterul nu era încă deschis. Ca rezultat: uter crăpat, col uterin rupt. În următorii doi ani am avut parte de patru intervenții chirurgicale pe uter și col uterin. Fina mea în 2009 la fel a suferit de aceeași atitudine în același spital. Anii trec, dar sistemul rămâne putred.

- **Mariana C. (Reclamă: Corupție)**

Chiar după ce am născut, soțul a fost chemat în biroul medicului, unde i s-a spus taxa pe care trebuie să o achite până a doua zi dimineața, pentru că ”m-am alintat și m-am mândrit pe tot parcursul travaliului”, după cum spunea asistenta și medicul. Se întâmpla în 2016, la maternitatea din raionul Cimișlia.

- **Lina B. (Reclamă: Indiferență, corupție)**

Când căutam medicul la care să nasc, cineva mi-a recomandat-o pe o doamnă de la CMC. Mergem noi la dumneaei, îmi face o consultație, achităm 200 de lei și stabilim să revin peste două săptămâni. Ne revedem peste două săptămâni, iar aceleași întrebări, printre care ”câte săptămâni aveți”, ”cine v-a trimis la mine” – uitase de mine în totalitate. Fără a mă mai consulta, iar soțul îi dă 200 de lei și iar stabilim când trebuie să vin data viitoare. Mergem la dumneaei a treia oară, iar ea... din nou nu m-a recunoscut, iar aceleași întrebări, alți 200 de lei, iar fără consultație. Îmi dă o listă lungă de analize anume la o clinică privată cu prețuri exagerat de mari. Vroia 200 de euro ca să îmi asiste nașterea, dar am ales alt medic care m-a asistat gratuit, cum prevede legea și mi-a zis ca nici nu aveam nevoie de acele analize de laborator aprofundate atâta timp cât eu și copilul ne simțeam bine.

- **Tatiana S. (Reclamă: Incompetență)**

Fiind însărcinată am avut o consultație la doamna medic N. Mi s-a spus ca sunt însărcinată și am fost trimisă la ecografie. Ecograful, al rândul lui, mi-a spus că am pierdut embrionul și ”nu se știe ce crește în burta mea”. Aveam 17 ani pe atunci, aveam nunta programată și eram cu viitorul soț. Am început să plâng. M-au programat pentru ziua de sâmbătă să fac avort, trebuia să achit 800 de lei. Pentru că simptomele erau ca la o sarcină normal, în ultimul moment, înainte să ies din casă pentru a merge la avort am sunat medicul și am întrebat de alt ecograf, i-am zis că nu sunt sigură de ceea ce mi s-a spus până acum. Am mers la alt ecograf și acolo m-au felicitat. Sarcina de fapt decurgea bine. Dacă nu mergeam la alt ecograf sau pur și simplu nu aveam bani să repet ecografia, fetița mea cu ochi albaștri nu era lângă mine acum. Eram și eu un copil, nu cred că pentru 800 de lei trebuiau să-mi facă asta. Se întâmpla în 2006, la Maternitatea nr.1 din Chișinău.

- **Lia P. (Reclamă: Malpraxis, indiferență)**

Am avut de suferit la CMC, cu sfârșit letal pentru fetița mea. A fost prolabare de cordon ombilical și trebuiau întreprinse măsuri de urgență, dar medicul nici nu era prezent, îl strigau pe coridor. Am scris plângeri peste tot unde se putea, dar până în prezent nimeni nu a fost pedepsit. A fost prima sarcină, așteptată de toți. O bucurie care s-a transformat într-o durere imensă. Totul s-a întâmplat în 2005.

- **Anișoara D. (Reclamă: Incompetență, corupție)**

După ce am născut mi-au lăsat un tampon de vată în vagin. La vreo șase zile deja mirosea de la mine insuportabil. Atunci am căpătat o infecție cu care încă lupt. S-a întâmplat acum doi ani și patru luni la maternitatea din Hîncești. Apropos, aici vaccinul BȚJ (cum îl numim noi) costă neoficial 450-750 de lei.

- ***Ina C. (Reclamă: corupție, indiferență, condiții de spitalizare deplorabile)***

Am fost însărcinată în 2013. Când trebuia să nasc, ambulanța a venit abia peste două ore. Le-am zis să mă ducă la CMC, iar ei mi-au cerut bani pentru că "e departe".

Nașterea a fost rapidă, dar când m-am trezit dimineța a venit sora medicală și a cerut bani "pentru secție". Au adus și o pacientă cu cezariană, care a spus că nu poate să se ridice după portmoneu și sora medicală a zis că poate ea să caute în geantă.

Am născut vineri, iar sâmbătă și duminică nu a venit niciun medic. Copilul a plâns toată noaptea, dar nu a venit nimeni să întrebe de ce. Spre dimineță, am găsit asistenta medicală de gardă, i-am zis că plânge continuu. Mi-a zis că "La voi la toate femeile azi plâng copiii, nici nu mă lăsați să dorm. Poate îl doare burtica", dar medicament nu are, să caut singură.

În salon erau țăntari, pe pereți mucegai, baia dezastruoasă, fără hârtie igienică sau săpun. Eram obosită, nedormită, aveam febră, copilul plângea... iar sora medicală se uita la mine și mă certa spunând că "îmi vine să bat așa mame". Acolo și fiind mamă poți să plângi zile în șir și nimeni nu te întreabă cum te simți, dacă ai nevoie de ajutor. Mai ales cadrele medicale de serviciu aveau o atitudine care lăsa de dorit în absența medicilor, sâmbăta și duminica. La externare mi-ai dat o anchetă și am scris acolo plângere, dar ulterior nu au întreprins nimic. Când am mers în alt salon să facă bebelușului vaccin, medicul a zis că e nevoie să dau bani "pentru reparația cabinetului".

La externare mi-au zis să trecem printr-un birou. Am mers să vedem de ce ne cheamă. Au început să ne fimeze și fotografieze fără a-mi cere acordul. Au zis că această felicitare e cadou de la administrația spitalului, dar la urmă au anunțat cât costă fotografiile și video. Bani strânși nu erau înregistrați nicăieri.

- ***Olga M. (Reclamă: Malpraxis, incompetență)***

Pe 24 iunie 2017 am născut la termen de 35 săptămâni o fetiță moartă. Este grea pierderea unui copil și mă simt vinovată că nu am putut preveni tragedia. A fost a doua sarcină și un copil mult așteptat. Am tratat cu responsabilitate și m-am pus la evidență chiar de cum am aflat, la 7 săptămâni. Am trecut regulat și la timp toate analizele și ecografiile care, din spusele medicilor, erau bune. Când am ieșit în concediu de maternitate, la 30 de săptămâni, am decis să venim cu familia la părinți într-un sat din r. Fălești. Medicul de familie a refuzat să mă ia la evidență cu pretextul că e ultimul control și să plec la Chișinău.

Pe data de 24 iunie, la miezul nopții aveam dureri mari de cap și grețuri. Soțul m-a dus la maternitatea din Fălești, unde bătăile de inimă ale bebelușului deja nu se auzeau, tensiunea mea era 160/120 și am fost transportată de urgență la Bălți. La ecografie, medicul mi-a spus în față că copilul e mort. Am fost dusă în salonul de reanimare. Conracțiile au început să se intensifice și au zis că voi naște natural. Menționez că am fost internată pe la ora 4 dimineța cu deschizătura de 2, iar medicul care trebuia să-mi primească nașterea nu a fost să mă viziteze. Simțeam că copilul iese și strigam isteric către sora medicală să cheme medicul, dar ele nu știau ce să facă. Una dintre ele

îndruga o prostie de genul ”Ține în tine, nu împinge!” Să auzi asta de la o femeie, lucrător medical, de parcă ar fi un proces care îl poți controla. Am văzut un pic căpușorul, m-am speriat și m-am dat pe spate, la urmatoarea contracție am apucat copilașul din mine și l-am ajutat să iasă.

Nu voi uita niciodată cum, într-o instituție medicală, alături de lucrători medicali și în prezenta a doua paciente, am fost nevoită să-mi primesc singură nașterea în salonul de reanimare. M-am simțit umilită și călcată în picioare. Ulterior, am depus plângere la poliție. Nu știu ce pedeapsă se cuvine în acest caz, dar am decis să vorbesc despre asta pentru ca alte mame să poată preveni tragedii similare.

- ***Adriana B. (Reclamă: Indiferență, incompetență, condiții de spitalizare deplorabile)***

Am ajuns la CMC de urgență, pentru că aveam contracții la 32 de săptămâni. Nu am ajuns cu salvarea, pentru ca am facut accident. Modul in care mergea omul de la volan prevedea situația respectivă. M-au ținut la internare pe un scaun, deși urma să se intervină cât mai devereme, pentru a încerca să liniștească uterul. Am stat două ore până când a venit un medic sa confirme ceea ce era evident. După două ore mi-au pus perfuzii să oprească dilatația, evident că deja era prea târziu. Am cerut să vină soțul meu, la care mi s-a răspuns: ”ce am nevoie acum de bărbat? el și-a făcut treaba”. Am cerut epidurală și mi-au spus ca nu au anestezist... După o săptămână am facut hemoragie pentru că o parte din placentă nu s-a eliminat. M-au îmbrăcat în halat, mi-am luat papucii de casă și prin nameti am mers în altă cladire să mă consulte. Lasam urme de sânge prin zăpadă. Ajunsă acolo, asistentele au fost întrebate ce m-au adus la ora asta, nu puteam să aștept până dimineață? Medicul de gardă mi-a facut un chiuretaj pe pe viu, vizibil deranjată și enervată că i-am stricat somnul. M-a lăsat acolo în baltă de sânge, într-un salon pe un pat care avea doar un cearșaf. Halatul meu era plin de sânge, eu murdară, șocată, speriată, singură. Ca să mă spăl am gasit numai o budă infectă la care m-am spălat cu apă rece ca gheața, nu aveau apă caldă. Am revenit în același pat murdar, pe același halat plin de sânge. Și acum îmi amintesc cât de rușine îmi era, cât de fragilă și nesemnificativă mă simțeam. Abia dimineața când s-a schimbat tura, a venit șefa secției și s-a intervenit. Au venit să se uite la mine. Mi-au facut anestezie generală și au oprit hemoragia. Eram deja aproape plecată... S-a întâmplat în decembrie 2009, dar de atunci văd că nu prea s-au schimbat lucrurile și asta e foarte grav.

- ***Aurelia C. (Reclamă: Corupție, indiferență)***

Am avut parte de o naștere provocată, la 21 de săptămâni. Am luat opt pastile, deși în cazul fetei de 19 ani care a născut în veceu medicii își fac cruce că nu știu de ce opt și nu două așa cum scrie în prospect. Nici eu nu am fost asistată, am născut singură în salon. Nu a fost nici asistenta și nici medicul să mă vadă. Cu fătul mort m-am deplasat singură în sala de proceduri, mi s-a reproșat că fac mizerie... Numai după ce am dat bani s-au calmat spiritele. S-a întâmplat la Spitalul nr.1 din Chișinău.

- **Victoria F. (Reclamă: Malpraxis, lipsa cadrelor medicale)**

Însărcinată fiind, noaptea am văzut o pată roz. La orele 7 dimineața eram deja la secția ginecologie a spitalului din Hâncești, dar medicul nu era încă la lucru. Eu insistam să se facă ceva mai ales că mai erau două doamne care trebuiau să nască și o femeie în așteptare de cezareana. Între timp am fost la USG, unde au zis că totul e bine, am un hematom și doar trebuie să stau culcată. Mergând în sus și în jos pe scări s-au pornit contracțiile, medicul tot nu era. După vreo patru ore am născut. În acel moment era reparație în spital și erau împreună secția Ginecologie și ORL. Am scos capul și erau bărbați pe coridor. Am strigat și chemat pe vreo sora medicală. A venit o doamna care spăla podelele și mi-a zis să pun așa fătul pe chiloți și să ridic pantalonii cât pot și să merg în salon. Am mai așteptat medicul cam o oră. A venit enervat și m-a trimis în sala de pansamente. Eu îi povesteam că la USG mi-a zis că e bine că trebuie urgent să-mi puie o picurătoare și era să fie tot bine. El enervat cere instrumentele. Surorile medicale nu aveau dezinfectate. El enervat zice "lasă că am" (atunci nu mi-am dat seama că totuși până la urmă mi-a făcut curățare cu instrumente folosite). M-a curățat pe viu, nici o anestezie nu mi-a pus, m-a durut strașnic. După un timp am încercat din nou să rămân însărcinată și făcând niște analize mi s-a depistat o infecție. Doamnele de la Centrul Diagnostic cind mi-au dat rezultatele au zis "Te-ai saturat de îmblat și amu vrei copiii". Eu și soțul suntem fideli, iar instrumentele atunci nu fuseseră dezinfectate... S-a întâmplat în iulie 2012, la Hâncești. Medicul șef al secției Ginecologie era L.T.

- **Cristina C. (Reclamă: Corupție)**

Am avut de suferit la Maternitatea Nr.1 din Chișinău. Șapte ani în urmă medicul a venit a doua zi după naștere beat și cerea bani, îmi spunea să achit fiecăruia care a fost prezent când mi-au primit nașterea.

- **Larisa B. (Reclamă: Indiferență, violență verbală)**

Personal am născut pe 06.06.2016 la CMC. S-au purtat foarte grosolan cu mine, mai ales moașa. Ei nu îmi țin minte numele deja, dar nici medicul I.T. nu a fost cu nimic mai bună.

- **Ana C. (Reclamă: Neglijență, incompetență, malpraxis)**

Din păcate am suferit și eu din cauza medicilor. La naștere, înainte ca să iasă copilul, mi s-a efectuat o tăietură, pentru că moașa a făcut-o prea tare, în urma acestei situații m-am ales cu fisură ano-vaginală soldată cu eliminarea gazelor și a scaunului din vagin. Un an m-am chinuit cu problema dată, după care am fost operată cu succes în Italia.

- **Mariana G. (Reclamă: Iresponsabilitate, neglijență, violență verbală)**

În 2012, la câteva minute după control la moașă, la 8 săptămâni de sarcină, am început a sângera. La spitalul raional Strășeni a trebuit să merg singură la usg, ambulanța m-a lăsat baltă, am mers cu transportul public de la o policlinică la alta, sângărând. Am pierdut sarcina după ce, în 8 ore de sângerari, cât am fost internată, medicul nu a venit nici o dată să mă vadă! Acum duc o altă sarcină. La 13 săptămâni am fost internată la CMC la doamna doctor M.C. Femeie mai inumană nu am văzut. Patru zile la rând venea în salon și mă descuraja cu tot felul de fraze: ”hai, mergi să întrerupem sarcina?”; ”nu știu de ce te-am mai internat aici, poate trebuia deodată în ginecologie, să avortezi?”; ”ce faci fața asta leșinată, că amuș te duc sus la întrerupere”; ”da` tu chiar te ții cu amândouă mâinile de sarcina asta?”. După 11 zile m-am externat, dar mi-e frică să ajung iar la ea.

- ***Nadejda P. (Reclamă: Incompetență, neglijență, iresponsabilitate, fals în acte, malpraxis)***

În octombrie 2016 fina mea avea 42 săptămâni de sarcină, dar de la 40 de săptămâni făcea câte două USG pe săptămână și de fiecare dată medicul o trimitea acasă, zicea că totul e bine. La 42 săptămâni a început nașterea, la Spitalul nr.1. După control cu uterul deschis 3 cm iar ne trimiteau acasă. După multă insistență din partea mea au internat-o, pe mine și pe soțul ei ne-au trimis acasă asigurați că totul va fi bine. Dimineața soțul finei a mers la spital unde a aflat că deja copilul este mort. Eu eram distrusă și am mers la policlinica unde ea a făcut ultima dată USG, iar aparatul dispăruse. În același timp, USG făcut la spital arăta că nu avea 42, ci 28 de săptămâni de sarcină! Au distrus toate dovezile ca să nu existe probe! După ce a fost internată, până seara fina a născut o fetiță de 2800 gr cu cordonul de două ori în jurul gâtului. S-a asfixiat în timp ce vroia să vină pe lume, nimeni nu a fost destul de competent și prompt cât să o ajute. Am scris plângeri, dar nimeni nu a fost pedepsit.

- ***Valeria C.-B. (Reclamă: Indiferență, condiții de spitalizare deplorabile)***

După naștere mergeam cu copilul la proceduri, sub lampa special, fiindcă avea icter. Era rece deja afară, toamna târziu, în spital era foarte frig. Copilul trebuia pus dezbrăcat sub lampă, însă ea fiind model vechi se încălzea foarte greu. Eu nu o opream când terminam procedura, lăsăm să fie caldă pentru următorul copilăș, însă am fost derutată când mi sa zis că secția plătește energia electrică, că e scump și să nu consum prea mult, să pun niste sticle cu apă caldă la picioarele copilului și atât etc. I-am amenințat că o să chem televiziunea, iar a doua zi a fost adusă în secție o lampă nouă și modernă, care se încălzea imediat. Înseamnă că totuși se putea, dar de ce atât de târziu?

- ***Cristina G. (Reclamă: Incompetență, corupție)***

După un avort la indicații medicale mi-au făcut chiuretaj pe viu. Mi-au zis că numai anestezie locală au și nici nu au vrut să mă asculte că în cazul meu anestezia locală nu are niciun efect, nici măcar la stomatolog. La urmă am și achitat și pentru anestezia pe care nici nu mi-au făcut-o.

- **Silvia O. (Reclamă: Neglijență)**

Am născut la Ialoveni. M-am internat pe data de 7 cu dureri, dar văzând că nu mai începe nașterea, mi-au provocat-o ei pe 11, fără să mă informeze. Atenție zero, îmi puneau injecții din când în când, de două ori am fost dată afară din sala de nașteri fiindcă nu reușeam să nasc. Fraze de genul: „Dacă nu îți este a naște, du-te acasă! Când au ascultat inima copilului, ea nu se auzea, au chemat anesteziologul, mă pregateau pentru cezariana, dar până să vina medicii, una din moașe a băgat mâna și a tras copilul de cap. A doua zi, infirmiera mi-a spus că i-au pus gheata la cap. Plângea non-stop, nicio atenție. Și acum avem probleme, sunt sigură că e trauma de la naștere.

- **Tatiana B. (Reclamă: Incompetență)**

Sarcina mea a fost provocată, mi s-a administrat o pastilă, iar după patru ore mi s-a zis să semnez că sunt de acord să o administrez. A fost o naștere complicată, copilul avea cordonul de două ori în jurul gâtului, inima nu se auzea și au intervenit ca să îl scoată. Din cauza extragerii cu vacuum, copilul a avut encefalohematom. Pe perioada contracțiilor s-au comportat urât asistentele. Și după ce am născut, deoarece nu puteam să-mi țin copilul în brațe de la tăieturi și hemoroizi, am rugat să mi administreze ceva pentru dureri, să pot să ajung până la baie măcar, să îmi îngrijesc copilul. M-au refuzat pe motiv că așteptăm să vina medicul. Peste cinci minute a venit asistenta cu o injecție, că cică i s-a făcut jale și deodată a cerut și bani. Nu am mâncat mai mult timp nimic, că nu mă puteam deplasa la cantină și nici nimeni nu s-a oferit să mă ajute. Nici mamei nu i-au permis să vină să stea cu mine. După ce am pierdut laptele, mă învinuiam că nu sunt responsabilă.

- **Iulia D. (Reclamă: Corupție)**

Am născut primul copil în 2008 la CMC și a doilea copil în 2012. Și la prima naștere și la doua m-au trimis să cumpar medicamentul necesar pentru provocarea nașterii, motivând ca e sfârșitul anului și nu îl mai au în dotare. De asemenea am cumpărat săpun lichid ca asistentele să-și spele mâinile.

- **Luminita R. (Reclamă: Incompetență, violență verbală, malpraxis)**

Am născut la Spitalul nr.1 din Chișinău. Acolo unde îmi făceau înregistrarea eram singură, nu i-au dat voie soțului să intre cu mine și lucrătoarele medicale au început a striga: ”Numele! Familia! Adresa!”. De durere nu puteam nici să vorbesc. Atunci una dintre ele a strigat la mine: ”Hai grăiește o dată, și ai venit aici sa taci? Ai stat acasă până acum și acum ai venit și ne enervezi la miez de noapte. Pune 10 lei pe masă și intră în cabinetul cela din fund”. Iată așa eu am fost întâmpinată în spital. Au mai urmat multe și după naștere. Ne-au eliberat din spital probabil văzând că ceva nu e în regulă cu bebe. Peste două zile am chemat urgența și a stat copilul cu picurătoare în cap, în incubator, timp de o săptămână. Medicii mă întrebau pe mine de ce ne-au externat dacă copilul nu era bine... de parca eu singură am fugit din spital.

- ***Nadyn F. (Reclamă: Indiferență)***

La prima naștere nimeni din asistentele medicale nu a venit măcar să mă întrebe cum mă simt sau dacă am nevoie de ceva, chiar dacă eram după cezariană. Odată am leșinat și m-au găsit deja pe jos. Când am cerut ca măcar cineva din rude să stea cu mine, nu mi-au permis în niciun caz.

- ***Una D. (Reclamă: Fals în acte, malpraxis, corupție)***

Am născut la 39 săptămâni, 3 250 kg, 53 cm, în 2013 în orașul Bender. Era copil perfect sănătos, însă din cauza medicamentului pe care mi l-au prescris medicii la Chișinău și apoi au uitat să mi-l intrerupa medicii de aici, fetița a murit în burtă. Când am mers la spital cu contracții, medicul pe care am plătit-o din timp să îmi primească nașterea, m-a trimis acasă fără să asculte bătăile inimii. Ea se grăbea la o aniversare și a zis că ”poate va trece”. După ce am revenit în aceeași seară, copilul era deja mort. După asta eu încercam să telefonez sotul, iar personalul îmi lua telefonul. Mă învinuiam de multe ori, apoi a mai venit un medic în ajutor, care mai nu îmi sărea pe burtă ca să nasc mai repede. Și el vorbea urât. M-au lasat pe un pat învelit cu piele și fără măcar o prostire. Tot acolo mă urinam și vomitam și apele îmi ieșeau, iar eu când rugam să mă schimb în cămașa mea pregatita din timp pentru naștere mi se zicea că haina lor e sterilă, iar a mea nu. După chinul nașterii nu vroiau măcar să îmi arate fetița. Mă amăgeau că mâine, apoi că copilul deja e la morgă. Părinții au mers la morgă, însă acolo au zis că fetița încă nu a venit, doar documentele ei veniseră încă de cu seară. Mai târziu s-a pierdut cartel. Am făcut scandal și când mi-au dat-o, acolo era scris că am avut varicelă în timpul sarcinii, ceea e minciună. De preparatele administrate nu era nicio informație. A urmat multă murdarie din partea medicilor - vorbe urâte, învinuiri. Când m-am simțit mai rău, au uitat două zile de mine într-un salon din fundul coridorului. Nu îmi lăsau nici părinții să mă viziteze. Având în vedere pierderea mea, aș fi avut nevoie de un psiholog sau o susținere, dar nu aveam nici una nici alta.

- ***Maria R. (Reclamă: Violență verbală, indiferență, incompetență)***

Am trecut printr-o experiență inumană în data de 14.08.2016, la Spitalul nr.1. Eram în vacanță în Moldova, însărcinată în 14 săptămâni, mi s-au început niste scurgeri și am chemat ambulanța. Comportamentul a fost foarte urât. La spital fără nicio consultație m-au trimis să fac chiuretaj, chiar dacă eu insistam să fac un usg, vroiam să salvez sarcina. Mi s-au administrat preparate fără să mi se explice ce sunt și pentru ce. După intervenție pe care totuși am suportat-o am avut o erupție alergica strașnică. Nu mi s-a administrat nimic. Am preferat să plec acasă fiindcă pe mâinile lor credeam că mor. M-am tratat mult timp peste hotare după experiența din Moldova. Vreau să se facă dreptate și mamele să nu se mai teamă de cei care primii ar trebui să le protejeze, adică de medici.

- ***Dina F. (Reclamă: violență verbală)***

În 2009 am pierdut sarcina gemelară la 21 săptămâni, spre nefericirea mea - în noaptea Paștelui. E groaznic să-mi amintesc cum îmi strigau să mă grăbesc căci au adus pasca sfințită și nu au timp, cum mi s-au legat picioarele ca să poată munci fără piedici, cum mi-au pus copiii pe o masă de tablă, unul din ei încă viu, iar când neonatologul a vrut să se apropie că auzise că ar fi o naștere prematură, în fața mea i s-a răspuns “degeaba ați venit, acuș va fi rece”. A doua zi medicul nici nu a intrat să vadă cum mă simt. S-a întâmplat la CMC.

- ***Cătălina T. (Reclamă: Incompetență, corupție)***

Am fost trimisă la chiuretaj cu îndreptare de la medicul ecografist-ginecolog. M-a speriat să nu stau pe gânduri nicio oră și direct cum ies din policlinică să nu merg acasă, dar să urc în transport și să merg la spital la curățire că cică embrionul nu mai este, a avut loc un avort spontan și e nevoie de curățare că au rămas careva rămășițe în uter. Mi s-a părut suspect când mi-a dat numărul de telefon al unui medic concret și plus că eu nu aveam eliminari deloc. Acum am un copil perfect sănătos, după ce nu am avut încredere în acest așa-spus medic.

- ***Irina P. (Reclamă: Incompetență, corupție)***

La 12 săptămâni un așa-numit “medic” mi-a spus în urma ecografiei că copilul meu are sindrom Down și rămâne eu să decid - las copilul și mă resemnez că va fi bolnav și mă voi chinui toată viața sau... ”scap de el”. Am fost foarte stresată. Am plâns foarte mult. Acum acel băiețel e iute foc deja de 2 ani 8 luni. E perfect sănătos.

- ***Nata A. (Reclamă: Condiții de spitalizare deplorabile, incompetență, indiferență)***

În 2004 când am născut prima dată, se plimbau gândaci de bucătărie pe pereții maternității, iar infirmierele mă trezeau la 6 dimineața să fac curat pe măsuta mea pentru că ”vine zav otdelenia”. La a doua naștere m-au lăsat cu cateterul în venă fără supraveghere până aceasta s-a umflat de stătea să crape. Am auzit dialogul medicilor care mă operau și mi-a fost de ajuns. La a treia naștere am decis să nasc acasă. Așa am ales eu să mă protejerez de acest sistem.

- ***Liuda R. (Reclamă: Incompetență)***

Am mers pe 25 aprilie la controlul de rutină la medicul de familie. Era ultimul control înainte de naștere. Medicul a măsurat tensiunea și s-a speriat. A văzut că era 150/100. M-a trimis să stau culcată. Eu i-am explicat că nu îmi ajunge aer și nu e prima dată, se întâmplă des. Ea m-a ținut culcată cam o oră, până tensiunea a căzut la limita care era acceptabilă de a fi scrisă în carnetul perinatal, mi l-a înmănat și m-a trimis acasă spunându-mi că tot ok. Seara am fost internată în

spital cu tensiunea 170/120 și am fost nevoită să nasc de urgență prin cezariană. S-a întâmplat în 2017.

- **Mariana F. (Reclamă: Violență verbală, corupție, indiferență)**

După prima naștere și atitudinea personalului medical am ieșit din spital plângând și nu erau lacrimi de fericire... Am intrat în sala de nașteri la Maternitatea nr.1 cu contracții puternice. Moașa de serviciu mi-a zis că nu îmi primește nașterea fiindcă în caietul de sarcină lipsea un certificat eliberat de policlinică. Mi-a spus sec “nu ma interesează ca ai contracții, întâi te duci la policlinică și îmi aduci certificatul, că pe urmă eu răspund de situație”. După ce am trimis soțul la policlinică, aceeași moașa mă întreabă “da unde e săpunul? Tu nu ai adus săpun? Eu cu ce o să-mi spăl mâinile?”. În timp ce eu deja împingeam copilul, lângă mine era doar femeia de serviciu. Întâmplător a intrat în sala o infirmieră și a văzut că capul copilului deja era afară. Când am născut, neonatologul nu era în încăperea, așa cum trebuia. A intrat peste vreun sfert de oră, când copilul era deja măsurat, cântărit și spălat. Doar a intrat și a început repede să completeze actele. Eu i-am dictat ora nașterii, greutatea și înălțimea copilului. Mai târziu același neonatolog refuza să îmi examineze copilul și îmi spunea că trebuie să îl interneze la reanimare fiindcă nu adaugă în greutate. Copil născut de 3800 și 55 cm și care adăuga în greutate mai mult decât ceilalți copii din salon. Aceasta atitudine venea din cauza faptului că nu i-am pus nimic în buzunar. Ajunsă în salon după naștere am mai descoperit că timp ce eu nășteam mi-au fost furate multe lucruri de igienă personală din geantă. Relatarea este superficială, fără a intra în detalii, dar experiența în sine a fost umbrită de aceste momente absurde, care nu ar trebui să se întâmple nicăieri în lume.

- **Olga D. (Reclamă: Condiții deplorabile de spitalizare, indiferență)**

După ce am născut copilul a fost transferat în altă secție, unde nu aveau apă, lumină la baie. Eu fiind după nașteri, eram nevoită să-mi las copilul singur ca să plec în alt bloc la baie. Nimeni din surorile medicale nu venea măcar să se uite la noi.

- **Mariana V. (Reclamă: Indiferență)**

La 20 de săptămâni am avut primele simptome care prevesteau pierderea sarcinii. Când m-am adresat la spital, medicii nu mi-au dat niciun medicament să-mi oprească pierderea lichidului amniotic. Am născut singură, în salon. Anestezie mi-au făcut numai pentru ca să mă curețe, dar oricum nimeni nu mi-a spus ce mi se întâmplă. M-am trezit deja în salon, plină de sânge. S-a întâmplat la Spitalul nr.1.

- **Elena S. (Reclamă: Corupție, indiferență)**

Imediat după ce am născut la medicul de gardă, soțului i-au cerut bani pentru că au spălat și înfășat copilul. Copilul a fost dus la reanimare, acolo când m-am dus să-l vad am găsit fetița vânăată de plâns, cu suzeta prinsă de gură cu bandă adezivă, în timp ce asistentele se uitau la filme pe youtube. La fel plâneau și alți copii.

- ***Elena A. (Reclamă: Indiferență, lipsa medicamentelor)***

După ce mai multe zile m-am chinuit și cu greu am născut, am mai avut și ghinionul să se spargă vasul de veceu sub mine. Nici măcar nu urcasem cu picioarele pe el ca să pot fi acuzată că ar fi vina mea. Fiind așezată, am intrat practic în el fiind și cusută după nașteri. Aveam tăieturi groaznice, dar nu mi s-a administrat nici un preparat pentru durere fiindcă au zis asistentele că nu au. Am fost transferată în alt bloc ca să fiu cusută, însă după o perioadă am aflat că pur și simplu au uitat să scoată un ciob din mine. Cineva mi-a zis ca el era demult crăpat, dar sora superioară spunea mereu că nu sunt bani pentru unul nou. M-au pus să semnez o foaie că nu am pretenții, iar eu am semnat ca să pot pleca de acolo pentru că îmi era frică. Până în prezent simt discomfort când stau așezată.

- ***Veronica P. (Reclamă: Indiferență, corupție)***

După 12 ore de chin, nu puteam naște, doctorul a vrut să încerce cu clestele. Pentru că eu am refuzat, am fost lăsată singură pe masa de naștere până aproape mi-am pierdut cunoștința. Mi s-a făcut cezariana, după care fiecare care se atinge de mine îmi aducea aminte că trebuie să îi mulțumesc. Mi s-au cerut bani pentru reparație, pentru tot felul de preparate pe care nici nu mi le-au administrat. Copilul a stat o zi neschimbat fiindcă pe moașă am uitat să o mulțumesc. S-a întâmplat la CMC pe 07.07.2016.

- ***Natalia G.-B. (Reclamă: Incompetență, violență verbală)***

Am avut de suferit după naștere. M-au cusut înainte să vă curețe cum trebuie. Am stat mult în spital, am avut dureri foarte mari, iar peste o lună am revenit iar ca să-și repare greșeala. La urmă, tot ei aveau pretenții.

- ***Iulia A. (Reclamă: Incompetență, malpraxis)***

Copilul meu era să-l pierd sau rămânea paralizată din cauza ca medicul i-a prescris o doză de Tirucal ca pentru maturi. A fost groaznic prin ce șoc am trecut, am avut noroc că am plecat repede cu mașina la Chișinău la sora mea ca să chem salvarea. Acei din Strășeni nu mai veneau. La urgență i-au făcut picuratori ca să-i spele toată mizeria asta de medicament.

- **Cristina A. (Reclamă: Indiferență, incompetență)**

Am născut la Centrul Mamei și Copilului pe 18 februarie 2010. M-am înțeles cu un medic să nasc la el, dar până la urmă desi nu a fost prezent la naștere cerea bani de la mine pentru lucrul care nu l-a făcut ea. La internare mai nu m-au dat afară din spital că spuneau că ”nu sunt după sector”. Nașterea au primit-o cred că mai strasnic ca la un câine. Soțul și sora mea mi-au venit în ajutor după ce u le-am spus că nimeni nici nu se uită în partea mea. Au stat în sala de naștere așa cum era iarna - în scurte și în cizme, iar medicii au zis că ”nu stați degeaba” și rudele au fost cele care m-au mutat dintr-o parte în alta, de pe scaun pe pat și așa mai departe. Nașterea a fost strașnică, trei medici mi-au împins cu coatele burta, ca să iasă copilul mai repede. Vomitam și nașteam, aveam febra 40. Copilul s-a născut tot cu febră și tensiune intracraniană.

- **Lora C.-A. (Reclamă: condiții de spitalizare deplorabile, indiferență, violență verbală)**

În travaliu, sotul a fost trimis acasă, iar eu am fost rugată să nu prea fac gălăgie noaptea. A venit o fată fără cartea medicală de urmărire a sarcinii și mi s-a spus să aștept, deși simțeam că nasc. A doua zi, medicul care a asistat nașterea a decis că trebuie să fiu mutate într-o camera cu două mame cu copii. La 8-9 dimineața a venit șeful secției și tipând a întrebat cine m-a adus în acest salon. M-a mutat într-o camera cu vreo șapte mămici din care numai eu eram cu bebelușul, ail or fiind în incubatoare. Camera avea geamuri prin care sulfa vântul și trebuia să țin copilul numai în dosul meu, iar eu să stau cu spatele la geam pentru a-l proteja. Am născut pe 16 februarie 2010 la Centrul Mamei și Copilului, etajul 1.

- **Cristina C. (Reclamă: Malpraxis, condiții de spitalizare deplorabile)**

Am avut un travaliu foarte dificil. În cazul meu placenta era poziționată sus, nu coborâse, uterul nu se deschidea. Calvarul a durat 24 ore în total. Era evident că trebuia de recurs la cezariană. Eu mă agitam, întrebam, știam că ceva nu era în regula. Dar gura mi se închidea frumos, spuneau că ei știu ce fac, eu să aștept. A urmat epidurala care a ajutat doar noaptea, am avut chinuri groaznice dimineața. Fătul a fost expulzat cu cotul medicului de gardă. Se născuse cianotică, nu a țipat și dormea mereu. Aflasem pe urmă că medicul cu care mă înțelesesem din timp urma să fie nașă în ziua următoare și a preferat să nu se epuizeze cu mine. Ca ”bonus” după cele 24 de ore de chin și incertitudine, m-am ales, în baia salonului de lăuze, cu robinetul în mâini și cu apa țâșnind în toate părțile, peste burtă și sânii împietriți și problematici în acele zile. Robinetul efectiv nu se ținea deloc, l-am demontat încercând să-l deschid.

În cazul meu, urmările malpraxisului s-au resimțit abia peste câteva luni, atunci când nimic nu mai poate fi schimbat, demonstrat și acuzații personalului medical nu mai pot fi aduse. La câteva luni după naștere, din senin, copilul a fost diagnosticat cu sindrom epileptic. Am urmat tratamente de ani de zile. Când am mers la un doctor la consultație, academician, ni s-a explicat că creierul copilului a avut de suferit în procesul nașterii din cauza hipoxiei. Sper ca și povestea mea să fie auzită.

- **Anastasia T. (Reclamă: Indiferență)**

Anul trecut la sfârșitul lui decembrie eram internată la CMC cu pielonefrită și în același salon a fost adusă o fata de vreo 20 și ceva de ani, practic leșinată. Au zis că are hemoglobina foarte joasă, din câte îmi amintesc - 60. Trebuia deja să nască, dar din cauza hemoglobinei era foarte slăbită și plus la asta era și răcită foarte tare. Am rămas șocată când am vazut că tot ce făceau erau să- dea un sirop pe care ea îl vomita. Au ținut-o așa câteva zile, până când într-o dimineață i-au zis că copilul ei este mort, că nu i se mai aude inima. Până la asta o mai audiasera și se auzea cum bate inimioara copilului. Așa, cu copilul mort în burtă, au mai ținut-o câteva zile chipurile până se pornește travaliul. Ea era distrusă, dar nu-i acordau nicio atenție. Eu vreau ca nici cazul ei să nu rămână în umbră pentru că era o fată simplă și săracă.

- **Lia C. (Reclamă: Indiferență)**

Situația mea nu a fost una atât de gravă, dar pentru mine a adus multă deznădejde fiind o viitoare mămică... Însărcinată în 8 săptămâni mi sa făcut rău la muncă și am chemat salvarea care m-au dus la Nr 1 vis-a-vis de Malldova. Acolo doamna care era de serviciu, nu era o infirmieră măcar, a tot sunat să se coboare cineva din secție să mă preia, fără nici un rezultat timp de vre-o 15 min. A sunat șefa secției și i-a spus că nimeni nu vrea să se coboare. Mi-au zis: "Ele au spus că sunt sătule de acestea, să sun la alta, dar nu mai am pe cine suna că nu vrea nimeni". După asta a sunat-o pe șefa secției și a coborât o doamnă care s-a uitat urât la mine și a spus "gravidă?", la care eu nu mai puteam de durere zic: "da", ea calmă mi-a spus: "ce cauți tu la noi la 8 săptămâni? Du-te la policlinică și știi ce... haideți să facem așa, eu semnez la ambulanță că pe ei trebuie să-i eliberăm, dar de tine nu-s datoare să mă ocup". Eu am rămas mută și de durere și de comportament. Fata de la ambulanță a zâmbit și m-a stâns de mână, mi-a spus să nu plâng că totul va fi bine. Medicul ia spus doamnei de serviciu să-i dea un blanc pe care l-a semnat în alb și i-a spus să meargă cu mine la usg și dacă medicul spune că bebe trăiește să scrie ce vrea ea și să mă duc acasă. Doamna respectivă a mers cu mine la usg și mi s-a tot plâns că "iaca așa ne fac zi de zi și vin fetele aici sămănele noi ce putem să facem dacă ele nici măcar nu vor să coboare de sus, dar de acestea de alde tine până la 12-13 săptămâni în genere ca la câini că totuna termenul e mic și poate să piardă".

- **Alexandra E. (Reclamă: Violență verbală, indiferență)**

La prima sarcină am trecut printr-un coșmar din cauza indiferenței unor medici de la Spitalul nr.1. Am avut parte de badjocură începând cu asistenta de la urgență, până la ginecologul din policlinică. A doua sarcină, tot la Spitalul nr.1, un medic extraordinar mi-a salvat viața și mie și copilului meu. Medicii neprofioniști nu au ce căuta în sistem.

- **Nadejda D. (Reclamă: Indiferență)**

Mi sa oprit sarcina din evoluție la 6 luni. Deșe eram în spital, am născut singură, în pat. Prin ce chinuri am trecut nici nu vreau să-mi aduc aminte. Se ducea colega de cameră sa cheme pe cineva și nu venea nimeni. Strângeam cu dinții de durere marginea de fier a patului. Când a ieșit copilul și s-a dus fata și le-a spus că am născut nu au crezut-o. Au venit după o oră, am stat nemișcată. Eram speriată, aveam 17 ani. Am stat o oră cu copilul mort între picioare.

- **Eugenia P. (Reclamă: Indiferență, violență verbală)**

Nașterea s-a declanșat cu două săptămâni înainte de termen după ce a murit tatăl meu. De stres, au început durerile. Asistenta din ambulanță mirosea a alcool, iar când am rugat-o să mă ducă la Spitalul Nr.1 au zis să le dăm 200 de lei și ne duc unde vrem. Când am ajuns la spital simțeam că îmi ies ochii de durere, iar ei m-au trimis la registratură fără să mă vadă vreun medic. Când au ajuns să mă examineze, una se uita, altele două râdeau. Înainte să plece îi zice ironic soțului meu – ”iaca vedeți ce se întâmplă când vă căsătoriți cu copchile?” Am răbdat de pe 30 pâna pe 31 august, dar nu mai puteam ține pe picioare. Rugam să cheme pe cineva să mă ajute, dar refuzau, când au vazut că dau ochii peste cap și am facut tot pe mine au fugit și au chemat un alt medic barbat mai în vârstă, amabil. Auzeam ca prin vis cum striga la ele că trebuiau să-l cheme mai devreme – ”Voi ce, vreți să răspundeți de ea sau de copil? Ea trebuia să nască demult”. Pentru cezariană era prea târziu. Și înainte și la externare ne-au cerut bani. S-a întâmplat în 2012, la Spitalul nr.1.

- **Natalia P.-B. (Reclamă: Corupție, incompetență medicală)**

Am avut cinci sarcini oprite în evoluție, toate avorturile provocate au fost un adevărat calvar. Prima sarcină în 2000, am intrerupt-o din motive medicale la 21 de săptămâni. La CMC, medicul din start a luat 50 de dolari pentru intervenție si m-au lăsat să mă chinui singură o noapte întregă, am născut aproape singură pe la 7 dimineața, asistenta era vulgară, medicul care a luat banii a venit abia pe la 9, iar copilul nici nu mi l-au dat, au zis că îl îngroapă ei. În 2015 am fost îndreptată de medicul de familie la spitalul Sf. Treime, șeful secției a cerut bani chiar de aveam îndreptare. Nici nu a terminat chiuretajul că iar mi s-au cerut bani. Am dat 500 lei și când să mă externeze, iar să am în vedere că trebuie să îl multumesc. Sunt distrusă si dezamăgită de sistemul medical.

- **Natalia C. (Reclamă: Indiferență, corupție)**

S-a întâmplat pe 3 octombrie 2015, fiind în 38 săptămâni și 4 zile când am observat că mi se scurge prea mult lichid, am telefonat medicul care îmi supraveghea sarcina și era responsabil de naștere C.O., cel mai auzit și recomandat medic obstrecian pe atunci, care mă lăuda de fiecare data când mergeam la control că totul decurge perfect și o să am o naștere ușoară. Când l-am sunat a spus că mă așteaptă la cabinet că începe nașterea, la spitalul de pe Viaduct. De-atunci s-a început tot: m-a controlat și mi-a confirmat că e timpul sa nasc, m-am internat, mi-a asigurat salonul cu toate cele necesare și a comunicat asistentelor sale să îl țină la curent când se vor începe contracțiile și el va

veni. Apele tot se scurgeau, dar eu fără nicio simptomă. A doua zi dimineața pe la 4-5 eu nu aveam nici o contracție, dar nici ape deja nu aveam, vine el cu S.D. și îmi dau o pastilă sub limbă. Îmi spune că el nu a fost pregătit că eu timp de o noapte nu voi naște și acum e nevoit să plece la țară, dar mă lasă pe mâine bune, și mi-o prezintă pe S.D., zic bine dacă așa e. Fiindcă deja se scursese tot lichidul S.D trimite anesteziologul sa îmi facă un "cocktail", așa mi-au spus că se numește, și voi adormi și voi prinde la puteri pentru a naște singur. Petse ceva timp, vine altă doamnă pe nume G. și-mi spune că voi naște la ea că S.D. se pregătește de nuntă. Am început a plânge și am rugat sa îmi spună ce se întâmplă de ce a trecut mai mult de 24 ore și eu nu nasc , mi-a spus: C.O a spus că sunteți de treabă și dacă o să achitați cât trebuie o să fie tot bine! Fiind în stres și cu emoții am spus că facem tot ce trebuie doar sa mă ajute să nasc copilul, sau să-mi facă cezariana. Cezariană au refuzat. Când a început efectul "cocktailului" lor, nu mai tin minte decat țipete și cum a intra G și i-a zis asistentei să mă lase și să vină când o să o cheme soțul că nasc. Asistenta a refuzat pentru că vedea că fără ea și fără aparatul care îmi dădea oxygen nu o să resist. Pe G. au chemat-o deja când se vedea capul copilului. Fata era cu cordonul de două ori în jurul gâtului, iar doctorul C.O. știa asta, dar nu le-a spus nimic următorilor medici. A zis că așa naștere trebuia prin cezariană, dar pentru că am născut natural și remunerarea ei "trebuie să fie la nivel". Întreb cât, îmi spune: "Cât crezi că trebuie". Am întreat-o dacă 1600 de lei e suficient și mi-a zis să nu o iau în răs deoarece "C.O. a zis că sunteți de treabă". După ce a luat 2000 de lei a plecat spunând că va veni a doua zi dimineață să mă viziteze, dar nu a mai venit. Am vrut să mulțumesc asistenta care numai ea a stat cu mine, dar a refuzat, a zis că ea doar și-a făcut datoria.

- **Tatiana B. (Reclamă: Indiferență)**

Aveam dureri de naștere și cu ambulanța am fost dusă la CMC. Am ajuns pe mâna unei doamne medic, care m-a examinat și mi-a zis: "Du-te acasă, noi locuri nu avem că nu e hotel, iar când se vor rupe apele să vii". Am luat taxiul, am plecat acasă. O noapte întreagă nu am dormit de dureri și adoua zi am plans toată ziua de durere. Seara venise soțul de la muncă, m-a văzut în ce stare eram, a chemat ambulanța și de data aceasta am ajuns la Maternitatea nr.2. Când m-a examinat ginecologul, m-a întreat: "De ce așa târziu vii la spital? Vroiai să naști acasă?". Când am sunat la CMC să depun plângere au zis: "Și eu ce să vă fac? Atunci trebuia să vă adresați, nu acum".

- **Elena S. (Reclamă: violență fizică)**

S-a întâmplat în anul 2014, în Cimișlia. Când a apăsas medicul pe burta mea ca să mă ajute să nasc am strigat de durere, la care el mi-a tras o palmă peste față că "De ce strig la urechea lui?". A doua zi când a intrat în salon acel medic încă m-a întreat așa parcă glumind: "Ce, ți-a trecut supărarea?". Plângere nu am scris din motivul că nu se va rezolva nimic. Atunci era singurul medic care primea nașterile.

- **Natalia J. (Reclamă: Violență verbală, condiții deplorabile de spitalizare)**

Nu știu cum e astăzi, dar acum 5-6 ani, în aceeași secție, în aceeași palata (majoritatea cu șase paturi) eram internate gravidele cu iminență de avort spontan, cărora le trebuia un mediu liniștit pentru recuperare, și însărcinatele care aveau dureri de naștere, gemeau, strigau, așteptnd o dilatare cât mai mare ca să fie duse direct în sala de naștere de la alt etaj. La fel, în aceeași palată stăteam cu femeii a căror sarcină s-a oprit în evoluție, cu copii cu malformații, care așteptau plângând sau veneau plângând de la chiuretaj. La solicitarea de a fi mutate gravidele cu diferite probleme în diferite saloane mi s-a răspuns brutal. Tot mi așa mi s-a răspuns când am rugat să se facă ceva pentru că era reparație pe hol și de la mirosul insuportabil de vopsea nu puteam să respir.

- **Marina G. (Reclamă: Indiferență)**

Am avut și noi o tragedie la Edineț. Pe 2 ianuarie 2017 am născut. În travaliu m-au lăsat în sala de nașteri și au plecat, aveam dureri mari și aveam noroc de soț că umbla după ei. Apoi în timpul nașterii medicul vorbea la telefon.

- **Doina G. (Reclamă: Violență verbală, indiferență)**

Am trecut prin momente de iad cu nașterea celui de al doilea copil la CMC. Medicul care trebuia să îmi primească nașterea era plecat peste hotare când mie mi sau început contractiile. Când am ajuns la spital nu vroia nimeni să mă consulte, am așteptat ore întregi, am făcut cezariana de urgență! Au zis ca copilul este grav bolnav și în fiecare zi îi puneau diagnoza și tratament diferit, până i-au cedat rinichii și în timp de 14 zile s-a stins, din neglijența medicului A.P. Nici despre deces nu se grăbea să îmi zică, întâmplător m-au văzut pe coridor și mi-au întins niște documente. Am întrebat ce îs astea și atunci mi-au comunicat vestea – ”ei, după el o murit”. E groaznic tot prin ce am trecut și ce a urmat, nu o să uit niciodată țipetele bebelușilor ”uitați” în reanimare.

- **Ina N. (Reclamă: Indiferență)**

Copilașul meu a fost conceput la 27 de ani. Am monitorizat sarcina regulat, după grafic, la o clinică modernă din Chișinău, dar am decis să nasc la Orhei. Contractiile au început la 23.00 duminică seara. La 01.00 eram în maternitatea din Orhei. Îmi era extrem de rău, doctorița care m-a monitorizat nu răspundea la telefon. M-au închis într-o sală de naștere, singură. La 7.20 am început să bat în toate ușile, muream de dureri. Am născut copilul aproape mort. Aveam tensiune 240. Toată secția mi-a primit nașterea, abia atunci au înțeles că e grav. L-au scos cu ventuza. Era cu partea de sus a capului distrusă. Avea 4200 și raportat la starea mea - trebuia cezariană. Peste șase zile m-au ”curățit” fără anestezie, am crezut că mai nasc o dată.

- **Silvia G. (Reclamă: Corupție, incompetență, indiferență)**

În anul 2015 am avut o sarcină stagnată, mi-a fost făcut chiuretaj fara anestezie, desi stiam de la ginecologul meu ca numaidcât se face anestezie. La țipetele mele de durere să înceteze, medicul mi-a răspuns în mod brutal să nu urlu că îi sperii celelalte paciente. La externare m-a pus să semnez că mi-a fost administrată anestezia că de altfel nu mă externează din spital.

- **Ina S. (Reclamă: Indiferență)**

Eu am născut în iunie al doilea copil. La 34-35 săptămâni de sarcină am avut eliminări. Am chemat urgența, dar la spital au zis ca nu e nimic deosebit și să merg acasă și să stau în pat. Peste cinci zile de la externare mă trezesc de la hemoragie. Am pierdut doi litri de sânge. Două ore a durat operația, copilul a ajuns la reanimare. Dacă mă lăsau la spital atunci când m-am adresat, poate nu ar fi urmat lucruri așa de grave. Am născut la Maternitatea Nr.1.

- **Viorica G. (Reclamă: Indiferență, corupție)**

Am născut și eu la CMC cu aproape trei ani în urmă, pentru că eram sigură că e un spital bun. În afară de femeia de menaj care era acolo, cred că nimeni nu avea suflet. Dacă naști noaptea, nu-i nimeni care să se uite după tine. Am ajuns seara, la ora 12 noaptea m-a apucat din ce în ce mai tare, sângeram, numai că eram singură în cameră, țipam, nimeni nu a venit măcar să vadă ce se întâmplă. Am găsit camera unde stăteau așa zisele surori medicale era deja ora 2, le zic ca ma doare foarte tare și ele mi-au spus ”Ce să-ți facem, răbda”. Pe la 4 a venit mama și le-a pus bani că se vedea ca așteptau bani, foarte fuguța au chemat medicul. Medicul era foarte bun, a strigat la ele de ce nu l-au chemat mai devreme ca mi sau rupt apele. Înainte ca sa fie medicul tot acea moașa tot m-a verificat, avea niște unghii mari și îmi provoca o durere foarte mare. În viața mea nu mai nasc acolo. Scurgeri de bani atit. După ce născusem, în cameră în față cu alte trei femei o soră medicală cerea bani de la o pacientă, ea i-a dat 100 și i-a zis ca ”doamna, mai am 100 dar o să am nevoie pâna vine soțul să-mi aducă” și nu-a dat a doua sută. Sora medicală a ieșit trântind ușa și bolmojea ceva.

- **Victoria S. (Reclamă: Indiferență)**

A fost cu nouă ani în urmă: fumau, stăteau la vorbă, erau indiferenți și agresivi. Era un chin pentru copil sa-i fie pus un cateter... Nu mai vreau să intru în detalii pentru că eu încă încerc să uit acele momente. S-a întâmplat la CMC, secția prematuri II.

- **Doina V. (Reclamă: Malpraxis)**

Medicii mi-au traumat copilul la nastere, acesta a avut hemorogii la creier acute și sub-acute. A stat în reanimare chiar după naștere și acum tot umblam dintr-un centru de reabilitare la altul pe dimensiunea de neurologie. Medicii când au văzut în timpul nașterii că se micșorează bătăile inimii

fătului m-au luat în sala de operație sa-i facă cezariană și până la urmă au decis să nasc totuși pe cale naturală chiar dacă le spuneam că efectiv nu mai pot. Ei spuneau că ”lasă că știm ce facem noi”. O femeie a apăsător cu articulația cotului pe burtp, iar alta a tras copilul de cap. Dacă până la naștere copilul era bine și toate investigațiile erau în normă, la urmă acesta s-a născut cu în stare foarte gravă, iar un medic i-a și pus imediat vaccinul HEP, B4 fără să îmi ceară acordul în condițiile în care starea sa de sănătate nu permitea categoric așa gen de intervenție. Medicii din Chișinău i-au pus copilului nostru diagnoza ”paralizie cerebrală”. Tare am vrea ca medicii care și-au bătut joc de copil și de mine să fie trași la răspundere.

- **Valentina C. (Reclamă: Corupție, incompetență, indiferență, violență verbală, lipsa medicamentelor)**

În maternități se dă mită de la servitoare până la șeful secției 3 000-3 500 de lei, adică ”cât poți” pentru naștere. Eu nu am plătit și am fost rău chiuretată încă de două ori cu febră de 39 de grade. La fel, se dau și bani ”pentru săpun în secție”, bani infirmierei pentru transferul copilului în stare gravă în secția prematuri (eu, în neștiință, prima dată i-am zis numai mulțumesc). O altă problemă e umilirea și neglijența. Mamelor li se adresează fraze de genul: ”nu rage, nu te holba, haidi suie femeie hăi, da poate tu ai păduchi” – asta-i deja o normă. Nu mai puțin gravă e problema incompetenței profesionale și insalubrității. Servitoarele ”fac curat” în secția reanimare cu mănuși murdare, pachetele de gunoi se golesc și se flutură gunoiul chiar în încăperea unde se afla copiii și culmea (!) - se pun înapoi , ca secția ”nu are bani “ ca să arunce pachetele de gunoi ”așa, în vânt”. Nu există nici baie cu apa caldă. Baie era, dar cu cheie, plăteai - făceai baie. Și multe altele. Am stat două luni în iad, a fost o experiență oribilă. Eram în travaliu vis a vis de sala de nașteri și nu s-a apropiat nimeni toată noaptea, nu aveai de la cine cere un pahar de apă. La fel, nu aveai voie sa scoți un sunet ”ca surorile și pacientele nu se pot odihni”. Nu există nici sonde pentru prematuri, trebuiau cumpărate de mame de la farmacie. Fetița mea a stat flamandă șase ore, până am găsit. Chiar am primit o palmă peste picior de la șeful secției că m-am mișcat în timp ce el trebuia să-mi ”rupă “ apele manual. Cine știe ce înseamnă asta, cunoaște durerea, e imposibil să stai nemișcată.

- **Uliana Ș. (Reclamă: Corupție, indiferență, incompetență)**

Eram la prima naștere, singură și speriată. Moașa mi-a făcut o anchetă din care a aflat ce salariu am, statut social și altele care nu aveau treaba cu travaliul, iar medicul de gardă a spus că nu acceptă să primească nașterea pentru că aveam înțelegere cu un alt medic, care tot spunea la telefon ca vine și nu venea. Eram presată din toate părțile, moașa îmi spunea cui și cât trebu să plătesc, medicul intra numai pentru ca să întrebe ”Și? Unde ți-i doctorul?”. Iar după naștere doctorul ”cu înțelegerea” tot mă urmărea pt ca să-i dau 100 euro pentru că a venit în ultimul moment, când eu deja nășteam. În salon eram unica (dintre cele 4 lăuze) care mă puteam ține pe picioare. Una dintre mame născuse a doua oară și se zvîrcolea de la contracțiile postpartum, eu am ieșit de câteva ori după ajutor și sora medicală de gardă zicea că-i ocupată, a treia oară am găsit-o la masă și ea a început să strige la mine că are dreptul la o pauză și un ceai. Noaptea copilul meu a încetat să

respire și să miște, am fugit cu el pe coridor și tot țipam în gura mare ”ajutor”, dar nu a ieșit decât o altă mamă din salonul vecin.

- **Angela C. (Reclamă: Incompetență)**

Eu am avut de suferit în 2002. Făcusem o ecografie la doctorul B. și mi-a spus că fătul nu se dezvoltă, e mort. Mi-a recomandat o doamnă-medic să avortez, tot în ziua aceea. Nu mi-a făcut anestezia necesară și nici nu m-a curățit bine. La vreo două săptămâni am fost internată la Spitalul nr.1 cu febră. Începuseră să putrezească rămășițele. Țin minte că medicul mi-a spus că aș fi putut să mor, dacă mai rămâneam acasă cu febră.

- **Victoria V. (Reclamă: Malpraxis, incompetență, corupție)**

Calvarul a început la 24-25 de săptămâni. Aveam pericol de pierdere a sarcinii după ce colul uterin era deschis de un centimetru. Din raion m-au adus cu salvarea la CMC. Acolo m-au internat la etajul 2, secția ”patologia gravidelor”. În acea secție este un medic I.C. Ea a venit la mine și mi-a spus că trebuie de pus niște cusături pe colul uterin ca să nu se deschidă, să pot duce sarcina macar până la 30 de săptămâni. Așa și au făcut. Peste trei zile și am mai stat acolo timp de cinci zile și mi-au dat drumul acasă. Înainte de externare m-am apropiat de dânsa și am întrebat-o cum aș putea să vin la dânsa la consultație și să nasc cu dânsa, că noi în raion nu avem incubatoare. Ea mi-a zis ca va costa 200-250 euro depinde cum o să decurgă nașterea, eu am acceptat, numai să fie totul bine. Am venit acasă, am mai luat medicamentele care le-a scris și peste 6 zile a început să am niște eliminări verzi. Era sâmbătă, 19 iulie, ora 17. Eu am sunat-o pe I.C. și îi spun că am eliminări verzi. Ea m-a liniștit spunându-mi să stau în pat că nu-i nimic grav, că eu sunt prea emotivă. Am stat așa și seara pe la ora 21 mi s-a încordat burta și parcă s-a făcut un bulgăre ridicat în sus. Am sunat și mi-a zis să nu îmi fac griji. Duminică, 20 iulie, mă trezesc dimineața la 9, mă duc la baie, mă culc înapoi și văd că în burtă copilul nu mai mișcă. O sun, ea spune că desigur copilul doarme și nu am de ce să îmi fac griji. Pe la 12 încep să am contracții și o sun iar. Ea îmi spune să se duca soțul la farmacie să îmi cumpere pastile să se oprească durerile. Am băut pastilele, s-au oprit durerile, dar pe la ora 17 s-a ridicat temperatura 40. Eu iar am sunat-o, la care ea a zis să vin la Chișinău, dar ea nu poate veni acum. Am ajuns la CMC cu temperatura 40. Îmi spuneau toți că am ajuns prea târziu. În sala de nașteri am ajuns cu temperatura 40 și tensiunea 60 pe 40. Tremuram ca varga de îmi ieșea acul din venă. Soțul le-a zis să îmi facă o injecție, la care sora medicală a zis că ei nu au nici analgin, nici dimidrol. Când i-a dat 200 de lei, însă, a găsit repede, cică din altă secție.

Copilul s-a născut mort, vântat după ce s-a sufocat cu lichidul amniotic infectat cu puroi, uterul era în putrefacție. Același puroi îmi crease deja șoc septic. După asta am aflat că în așa situație supraviețuiesc numai 4 femei din 100. La fel, după asta toți medicii mi-au spus că infectarea lichidului amniotic se face când se pun cerclaje pe col. Așa o procedura se permite până la 11 săptămâni, iar mie mi-au făcut-o la 24-25 de săptămâni.

După ce am născut mi-am pierdut cunoștința și m-au dus direct în reanimare. M-au ținut conectată la aparate până când au decis să îmi fie extirpate uterul și trompele, altfel aș fi avut de trait numai câteva ore. Îi sunt recunoscătoare medicilor V.C și V.G, care s-au apucat deși șansele de viață erau minime. Celorlalți medici le-am spus în față că am ajuns în starea asta pentru că sun tîncpetenți și pentru că m-au ținut acasă poate s-a trece până luni să nu cumva să vin să le plătesc altor medici și nu lor. Așa, la 36 de ani, am ramas fără uter, fără trompe și cu multe probleme de sănătate. Apoi am mai cunoscut și alte femei în aceeași situație ca a mea, care tot la același medic s-au tratat. La mine în extrasul de externare mi-au scris numai despre nașterea copilului premature, despre nimic altceva nu s-a pomenit. Am fost câteva luni în depresie cu tratament de la neuropatolog.

- **Aza O. (Reclamă: Incompetență, violență verbală)**

Am născut 20 de ani în urmă și acum trei ani al doilea copil. În sistemul medical nu s-a schimbat nimic. Medicii, asistentele, sint brutali, răutăcioși, fără urmă de stimă față de paciențe.

- **Nadejda V. (Reclamă: Violență verbală, malpraxis)**

În 2009, pe când aveam 21 de ani, am avut o sarcină care decurgea normal până la 33 de săptămâni. Pentru că aveam risc de avort spontan am fost internată și urma să mă trateze medicul V.B. Nu vă pot reda cu ce cruzime se comport aceasta cu paciențele, mai ales cu cele de la sat. Chiar și când mergeai la un control de rutină mereu încerca să-ți provoace durere. Eu primeam tratament care să-mi întărească uterul să nu nasc mai devreme, fapt care mi-a provocat infarcturi ischemice. Eu le spuneam că mă sufoc, că am palpitații, dar nimeni nu mă asculta, apoi am simțit că copilul se mișcă mai puțin, eu am început să am tensiune, iar ei mă trimiteau la USG la domnul B. foarte cotate pe atunci, care îmi spunea că totul e bine. M-au trimis acasă și peste două zile când am revenit la control bătăile inimii copilului nu se mai auzeau. EU plîngeam, iar ei se comportau foarte urât. Anestezistul s-a comportat și el oribil, îmi spunea ”nu mișca fa, că dacă vreau te las paralizată”. După anestezie deliram. După ce au terminat să mă chinuie nu aveam scaun cu roțile, două asistente m-au ridicat și uitând că eu nu îmi simt picioarele deloc m-au lăsat și am căzut jos. Eram umilită, cu o durere și mai mare, copilașul meu nu mai exista. M-au pus în sala unde peste perete se auzeau mame cu copii care plîngeau. Eu eram în calvar, vroiam să fug de acolo. Într-o zi a intrat un doctor și mi-a zis ”și stai fa, unde ți-i copilul?”. El nu știa că vroiam să mor. După autopsie mi s-a spus că copilul meu avea pneumonie bilaterală, edem al creierului. Nimeni nu mi-a explicat cum e posibil așa ceva la un copil care nu a văzut lumina zilei. Când am mers și am scris cerere să ridic copia cartelei medicale erau foi rupte. Am rămas cu impresia că ei special fac așa ca unii copii să nu se mai nască, cred ca le folosește la ceva asta.

- **Tatiana D. (Reclamă: Incompetență, corupție)**

Am nascut anul trecut la Maternitatea nr 2. Mi-am luat medic, căci prima sarcină o pierdusem și de data aceasta am spus că trebuie să am medic. La cinci luni de sarcină am plecat de la soț căci

devenise agresiv, si ne având bani am rămas să nasc aici, căci era mai ieftin decât în alte părți. Pe 6 ianuarie la 4 dimineata mi s-au început contractiile și în câteva ore deja eram la spital. Credeam că toate mamele nasc cu o echipă de medici sau moașe, eu însă nasteam cu medicul și prietena mea care parcă îndeplinea rolul de asistentă. Tot ce trebuia să facă o soră medicală făcea prietena mea. Capul copilului cum ieșea așa și înapoi se ducea, era clar că ceva nu-i dă voie să iasă. După mai multe ore în șir de chin, de împins fără odihnă a încercat să folosească pompa, pe cîpușorul firav al copilului a încercat de nenumărate ori. Apoi, culmea, a încercat să bage mâinile să tragă copilul, dar ceva îl ținea. La aparatul care arată bătăile inimii copilului acestea se răreau tot mai tare și mai tare. Mi se dădeau deja ochii peste cap când după câteva ore a chemat în sfârșit moașa. Nu știu în care moment m-am rupt toata și ea, medicul, au băgat mâinile și l-au scos. Era cu cordonul în jurul gâtului, și normal de asta când împingeam se ducea la loc. Oare asta nu trebuia să se vadă cumva sau să fie înțeles de la primele deți când ba ieșea, ba se retrăgea la loc? A fost extrem de traumatizant și pentru mine și pentru copil. Șervețele, ștergar, toate le-am cumpărat din banii mei și așa puținii fiind mama singură.

- **Diana S. (Reclamă: Lipsa de dotare, incompetență)**

Copilul meu trebuia operat de urgență în prima săptămână de viață. Ea respira foarte des, li pediatra V.R. a zis că va trebui să plecăm la Chișinău, dar nu acum că în Secția patologia nou-născutului la CMC nu sunt locuri. Ne-am transferat abia în a șasea zi și când am ajuns am constat că erau saloane întregi libere. În secție șefa era N.B și acesta este deja un alt episod trist. Îmi părea că nu se mai termină calvarul în raport cu sistemul medical.

- **Elena P. (Reclamă: Violență verbală, incompetență)**

Eu am avut de suferit, prima sarcină, dorită maxim, pregătiri din timp, seturi de analize perfecte. La prima ecografie la Sf. Treime, însă, se constată că "am ceva, dar nu se înțelege ce". Cu moralul la pământ am mers la o clinică private unde au zis că e sarcină oprită în evoluție și va trebui să fac avort medicamentos. M-am dus la Maternitatea nr.2, conform vizei de reședință. Doamna medic G. mi-a scris de unde să iau pastilele și m-a trimis acasă. Doamne, dacă știam ce urmează... așa durere de mă cățaram pe pereți. Mama îmi mai aducea câte un pahar de sapă și plângea alături de mine. Trei zile de coșmar. Când am mers la ginecolog, ea a rămas șocată că am fost trimisă acasă deoarece așa procedură se face numai sub supravegherea medicului. S-a mai constatat că nu mă curățasem bine, am mers iar la doamna medic G., plângeam, la ca ea: "Și boșești, nu înțelegi că ai carne moartă în tine? Să vii luni să te curăț!". M-am simțit ca un anima, ca un monstru. De la o mama, de la șefa maternității, dacă nu greșesc. Am zis că dacă o să fie să fac infecție și să mor, o să mor, dar nici nu mă duc. Așa au trecut trei luni și am ajuns la un medic la o clinică private care mi-a zis că e normal să mai rămână ceva și asta se curăță în timp. Bine că nu m-am dus să mă mai traumeze atunci odată. De atunci strâng bănuț cu bănuț și merg la privat. La stat nu mai calc. Acum am copil sănătos-tun, dar nicidecum nu pot uita atitudinea doamnei G.

- ***Elena G. (Reclamă: Incompetență, violență verbală)***

Am asistat la un caz practic similar cu cel suferit de tânăra de 19 ani care a născut în vechiu. Am susținut și ajutat o doamnă copilul căreia tot avea malformații și căreia i-a fost provocată nașterea, dar comportamentul personalului medical era foarte jignitor. Acum despre mine: Am fost internată în secție pentru pastrarea sarcinii la 35 de săptămâni, aveam edeme, în rest starea era satisfăcătoare. Fără acordul meu, fără a mă preveni, mi-au administrat intramuscular substanțe care mi-au provocat nașterea la 36 de săptămâni. Comportamentul era batjocoritor, râdeau de mine când spuneam că acuș nasc, ca până la urmă aproape să nasc pe coridor. Strigau la mine să fug mai repede, că cade copilul. M-am rupt, când i-am rugat să mă coase cu anestezie, mă lua în zeflema că "de unde m-am luat așa deșteaptă". M-au cusut pe viu... ca până la urmă să "uite" în mine o bucată de placenta. Am stat trei zile cu sepsis, între viață și moarte, cu febra 40-41. Cât eram cu febră înaltă nici nu mi-am hrănit fetița - nu aveam voie - o hrăneau din milă mamicile din secție. Povestea e veche, dar m-a marcat mult, ca și constatarea că aproape nimic nu s-a schimbat de atunci. S-a întâmplat în 1994, tot la CMC.

- ***Mariana C. (Reclamă: Corupție, incompetență)***

Am născut la CMC, dar am jurat că niciodată în viață nu o să mai nasc acolo, că o să fac tot posibilul să nu mai nasc în genere în Moldova din cauza haosului și a dezordinii care bântuie în sistemul medical. Și acum mă ia groaza când îmi amintesc prin ce experiență am trecut. Este mult de relatat dar o să zic cât mai pes curt: mituirea este la ordinea zilei acolo, peste tot se plătește, la surori medicale – bani, pentru cabinetul de imunizare - bani, ca să te transfere dintr-o secție în alta - iarăși bani. Dacă nu achiți, nici nu se uita la tine. Unii "specialiști" ți-o spun direct că trebuie să le plătești, alții te tratează prost pentru ca singur să îți dai seama ce ai de făcut. Nu m-am așteptat nicidecum ca un cadru medical să mi se adreseze cu: "Nu rage nebun-o!". Am strigat când am simțit că se începe procesul nașterii, în momentul în care am simțit cum se mișcă capușorul copilului spre ieșire și strigam după ajutor. Asta e tot ce se întâmplă până la naștere, dar după în genere se întrece orice limită. Încep a apărea tot soiul de profesioniști și așteaptă să le pui în buzunar. Noi i-am mulțumit pe toți după naștere, căci aveam frica ca nu o sa ma îngrijească bine pe mine și pe copil. Poate pentru cineva aceste sume ar părea simbolice, pentru noi însă au fost considerabile, orientându-ne după posibilitățile noastre financiare. Moașei nici nu i-a fost de ajuns "mulțumirea" noastră. I-a zis soțului: "Mai adăugați încă vre-o suta de lei căci am cusut-o foarte frumușel pe soție". Până și florile pe care mi le-a adus soțul mi le-au cerut infirmierele. În ziua când trebuia să plecăm acasă ne-au obligat să trecem prin odaia în care se fac fotografiile, bunăoară ca așa se face și așa trebuie să facem și noi. Ne-au zis din timp să pregătim banii și că numaidecât trebuie să trecem prin acea "odaie", căci acolo ni se va pune ultima semnătura care confirmă plecarea noastră acasă. Nu mai aveam bani și nici putere pentru a merge în odaia pentru făcut fotografiile. Eram sleită de puteri și slăbită căci avusesem o naștere grea. Din punct de vedere psihologic eram derutată de toată situația ce predomina în acest spital, ca o legumă stoarsă. Până la urmă am fugit de la spital cu copilul în brațe, pe scări, nu cu ascensorul, căci dacă ne observau ne duceau cu forța acolo (bănuiesc). Alergam cu soțul și cu copilul de parcă am scăpat de la închisoare. Când ne-am văzut urcați în automobile am răsuflat ușurați. Eu însă aveam lacrimi de

bucurie ca am scăpat de acest coșmar. Mai târziu am realizat deja că nu era necesară nici o semnătura din aceasta “odaie”. Era doar o păcăleală pentru a contribui la “businessul maternității”. Și astăzi când trec pe lângă acest spital mă cuprind acele emoții de frică și dezgust. Încerc să întorc capul în altă parte și să mă gândesc la altceva, însă nu pot acoperi cu nimic aceasta dezamăgire pe care am trait-o acolo. Acum sunt însărcinată cu al doilea copil, dar sunt liniștită pentru că mă aflu peste hotarele țării. Aici nu mi-e frică de nimic. Sunt tratată de către medici cu multă atenție, grija și cu căldură sufletească.

- **Alisa F.-S. (Reclamă: Incompetență, malpraxis, violență verbală)**

La patru săptămâni de sarcină mi s-au început sângerări cu bucăți de sânge. Am chemat urgența duminică seara, m-au dus la Spitalul nr.1. Acolo au început să-și bată joc, că de unde sunt așa de sigură că e sarcină și nu ciclul menstrual. Au spus că ei nu pot să spună nimic fără USG. Au zis să-l fac luni și să vin cu rezultatul. M-au trimis acasă așa, cu sângerările acelea mari. A doua zi am fost la D.N. El mi-a spus că embrionul deja e mort și nu se mai mișcă, să merg la curățire, ceea ce am și făcut (vacum). Peste o săptămână mie mi se face mai rău, cu bucăți de sânge cât jumăte de palmă. Iarăși am chemat salvarea, iarăși mă duc exact la aceiași medici și iarăși imi dau voie acasă. ”Faci luni USG și vii să ne spui ce ai”. Șocată de toată atitudinea asta, am mers cu soțul la Spitalul de urgență. Acolo mi-au depistat o ghematomă cât oul de prepelita și sarcină în evoluție de 7 săptămâni. Eram șocați. Am venit înapoi la ei cu lacrimi în ochi și fără puteri. Deja spuneau să nu nasc acest copil că este atins, vroiau doar să scape de răspundere. Noi nu am vrut să întrerupem sarcina încă o dată, știam că acest copil e puternic dacă a rezistat și la absorbție. Astăzi e un copil-minune, sănatos și bravo.

- **Alina R. (Reclamă: Corupție, incompetență, lipsa medicamentelor)**

În cazul meu abuzul s-a referit la cererea nefondată de bani din partea personalului, ba chiar și a șefului de secție. Era o lipsă totală și de omenie și de medicamente. Pentru orice pastilă soțul trebuia să fugă la farmacie chiar și la 2 noaptea. Aceeași frază: sunați sotul. Neonatologul pe care nici nu l-am zărit la naștere și-a permis să intre de patru ori în salon după naștere, chiar dacă eram supra-obosită, cu aceeași remarcă: ”Nu uitați să aveți grijă și de mine așa cum ați avut grijă și de moașă”. După ce și-a primit banii, nu a mai intrat deloc în zilele următoare să se uite măcar cu un ochi la copil... Dezinteres total, lipsa de empatie și bani, bani, bani - singurul element predominant în comunitatea celor de la CMC. Singurul om minunat, căruia îi doresc tot binele din lume e femeia care făcea curat, care era prezentă la naștere și care mă mângâia pe creștet în timp ce ștergea scaunul de sânge.

- **Josu C. (Reclamă: Corupție, indiferență)**

Am născut la CMC pe 6 mai 2013. Soțul a mulțumit medicul și moașa. El e împotriva "multumitului" dar eu l-am rugat măcar ceva simbolic. A dat medicului 300 și moașei 300. Și în

timp ce medicul ma cosea pe masa, vine moaşa şi imi zice: ”Eu nu sunt mulţumită deloc de suma cu care m-aţi mulţumit... Măcar încă 200 de lei”. Am chemat soţul şi i-am zis să-i mai dea 200 de lei ca nu-i mulţumită. Soţul i-a dat, şi după asta nu am mai văzut-o. După ce m-au dus în salon, trebuia să-mi facă spălături, şi să mă ungă cu iod. Am fost prima oară mi-a făcut tot bine, şi când m-am ridicat de pe pat, aştepta să-i dau ceva, şi nu i-am dat ca chiar nu aveam la mine... Şi timp de trei zile, nimeni nu m-a mai chemat la procedura.

- **Mariana M. (Reclamă: Violenţă verbală)**

În loc să mă bucur că am devenit mămică, am fost mereu stresată şi înjosită. Prima naştere când aveam dureri şi le întrebam ceva pe cadrele medicale îmi reprosau: ”când vă crăcănaţi ştititi ce să faceţi, da aici faceţi jertve din voi”. Când eram pe capră strigam ca orice om, e o reacţie provocată de durere: ”Nu mai urla atâta că ai să trezeşti medicul”, dar nici până astăzi nu ştiu ce medic era în tură când am născut. Pentru că nu am plătit nu îmi permiteau să îi arăt soţului fetiţa, ziceau că o să o umple de vreo boală. A văzut-o abia când ne-am externat. Mi se ridică părul când îmi amintesc. La baie era doar un şlang, abia curgea apă de soare. Numai mă dezbrăcam, intră servitoarea. Eu fuga la şervet, iar ea: ”Hai nu vă mai ascundeţi că eu am vazut mai multe pi*de ca ginicologul, eu apa trebuia să iau să spăl coridorul, da voi vă baiţi toată ziua. Şi, aţi prins la rapăn?”. Dacă mă revoltam, ziceau ”Da şi, ai platit ceva de vrei liux? Staţi pe poliţă dacă sunteţi de aiestea fără mită!”. Se întâmplă la Căuşeni.

- **Valya M. (Reclamă: Malpraxis)**

Fratele meu a decedat în urma diagnozei greşite.

- **Cătălina M. (Reclamă: Corupţie, violenţă verbală, indiferenţă, incompetenţă)**

Această mărturie este despre copiii care ajung în spital cu traume fizice temporare şi ies cu traume psihologice pe viaţă. Ei sunt mulţi-mulţi-mulţi. Problema cu care am ajuns înspital era atât de banală, încât nu am vrut să deranjez ”relaţiile”. Fetiţa mea de un anişor şi-a fript mâna. Am stat 2 zile în spital, apoi au urmat pansamentele. (Secţia Arsuri, ”E.Coţaga”) Merg cu fetiţa la pansament. La uşă, mi se cere ferm să le dau copilul şi să aştept pe hol. Dincolo de faptul că sunt mamă, sunt şi psiholog. Constat imediat gravitatea situaţiei. ”Eu nu ştiu cum să-i explic copilului de niciun an că îl las aici singur cu oameni necunoscuţi, care o să-i provoace durere. Dacă voi ştiţi cum asta se face, vă rog să-mi spuneţi şi mie”, le spun. A urmat o ceartă, apoi m-au lăsat să intru. A doua zi povestea s-a repetat, erau şi mai categorici. Le-am spus şi eu categoric că nu le dau copilul, pansamentul nu va avea loc şi să vedem cu ce se termină povestea. Au cedat. A treia zi, iarăşi!!! M-am dus la şeful secţiei. Dumnealui, foarte amabil, liniştit, mi-a aprobat nevoia. În sala de proceduri, înfuriaţi pe ”gestul meu”, m-au întrebat urlând ce-am căutat la şeful secţiei şi nu mai ţin minte ce. Le-am spus răspicat, aproape pe silabe: ”Nu vreau să vorbiţi așa cu mine. Mai ales, în

fața copilului meu”. A urmat o tăcere. Apoi a urmat o jupuiere violentă a pansamentului cu tot cu cicatrice. Acest gest ne va costa peste ani și o operație estetică a mâinii.

Curățenia în salon o fac pacienții. Știm cu toții asta. Dacă refuzai să faci, trebuia să te simți prost față de oamenii din cameră, care o făceau ”în locul tău”. Deriticoarele aveau funcția să intre și să verifice. În salonul vecin, o fetiță de vreo 12 ani a rămas singură. Avea un picior în întregime bandajat. Acum, vă rog să vedeți și voi imaginea – o fetiță, sărind într-un picior pe hol, cu un teu în mână, se ducea în camera ei să spele pe jos. Culmea era că până și deriticoarele, mai în glumă, mai în serios, cereau un cadou cu ocazia ”externării”.

- ***Aurelia B. (Reclamă: Indiferență, incompetență)***

Lipsa de profesionalism și neglijență: rămășițe de placentă lăsate în uter, măsurarea febrei cu termometrul nu la piele, dar peste haine, lipsa oricăror acțiuni în decurs de 4 zile de febra peste 39. Lipsa de sentimente umane: am fost privită și tratată ca un mecanism, strict din punct de vedere tehnic. Lipsa de etică: au adus un grup de stagiați fără să mi se ceară permisiunea și care, elementar, nu au fost învățați cum să se comporte în vizită la o femeie în travaliu.

- ***Adriana G. – (Reclamă: Incompetență, violență verbală)***

Anul 2013, 13 aprilie, zi de duminică. Dureri mari în zona abdomenului. Am fost transportată de urgență la Spitalul Republican. După o serie de investigații nu a fost depistată cauza durerilor insuportabile și am fost transportată cu ambulanța la Spitalul Nr.1. Deoarece nu eram din Chișinău, nu vroiau să mă interneze, deși burta se umfla, iar cauza nu au aflat-o... Cred că persoana care m-a consultat era incompetentă, care striga și îmi vorbea vulgar: "Hai desfă-te; E și te cracă mai tare, ce parcă prima dată faci asta!" Am fost operată de urgență la ora 23, după ce pi-am pierdut cunoștința. Până în cel moment nu am primit nici un medicament ca să mi se amelioreze durerea. După intervenția chirurgicală (apoplexie a ovarului drept) am primit neoficial diagnosticul că nu o sa pot avea copii. Aveam 18 ani neîmpliniți.

- ***Ina G. (Reclamă: Corupție, indiferență)***

În timpul gravidității, ginecologul m-a trimis la un centru privat să dau analizele de sînge și am achitat 600 de lei pentru acest serviciu, chiar dacă gravidele ar trebuie să facă aceste analize fără plată. Rezultatele arătau că s-a depistat citomegalovirus Igg pozitiv și toxoplazma pozitiv și cu risc sporit ca fătul să aibă gălbănări patologice. Pentru că eu nu știam cum să le interpretez, iar medicul nici nu s-a uitat în acele rezultate, fătul s-a născut deja bolnav

- ***Tatiana V. (Reclamă: Incompetență)***

Istoria mea a avut loc în luna ianuarie 2010. Eram mămică tânără și m-am speriat de un cheag de sânge în scaunul nou-născutului. Noaptea am chemat salvarea. Medicii mi-au spus că sunt obligată să ne trimită la spital. Acolo ne-au internat "pentru investigații" în secția Neonatologie din cadrul SCM Nr.1, Chișinău, iar din dimineața următoare au început antibioticoterapia. Am cerut să mi se

explice motivul tratamentului, dar ei au refuzat categoric. Roentgenul a fost facut abia a treia zi, iar rezultatele de sânge nu arătau că are fi devieri. Așa am început tratamentul contra pneumoniei, care, evident, nu a existat. Administrarea fenobarbitalului se făcea întregii secții, nu după necesitatea "pacienților", ci pentru ca toți bebelușii să doarmă și să nu facă gălăgie. Se pare că acest preparat este interzis în majoritatea țărilor dezvoltate.

- **Daria U. (Reclamă: Indiferență)**

Am născut la Spitalul nr 1 și am simțit atitudinea negativă a personalului. Eram la prima naștere și eram vulnerabilă. Nu știam multe, nimeni nu mi-a arătat cum să țin corect copilul la sân, fetița plângea.

- **Mariana B. (Reclamă: Indiferență)**

Am avut de suferit la naștere din cauza neglijenței personalului medical.

- **Diana N. (Reclamă: Violență verbală)**

Am născut la CMC pe 12.06.2016. După naștere, toți îmi spuneau că trebuie să dau bani. Ziceau că ei nu degeaba au lucrat. Odată eram în salon și a venit un medic să ne verifice. Medicul intră și spune: "Desfă picioarele. Îi spun că sunt tăiată și mă doare tare, iar el zice: "Vacile se taie. Hai cracă-te odată și nu te niorlăi". La externare, medicul pediatru nu vroia să semneze fișa de externare până nu o mulțumesc.

- **Marcela C. (Reclamă: Indiferență, violență verbală)**

În noiembrie 2016 am fost internată la Maternitatea nr1. la termenul de 36 de săptămâni. Au decis să mi se provoace nașterea, deoarece placenta era matură. La orele 22 la cererea mea mi-au rupt apele. Având contracții din minut în minut, rugam soțul să cheme medicul să mă vadă. Când a intrat medicul i-am spus că simt că se întoarce copilul. Medicul: "Bine că la făcut copii ești bună. Înainte de a face copii, trebuia să citești măcar o carte". Zicea și așa îi sătulă de câte femei proaste a văzut, că nu are de gând să mă vadă până la ora 8 dimineata, că ea va decide când să iasă copilul.

În salon nu era aerisire și am vomitat. O infermieră a pus soțul să ștergă "nu ești numai tu una în secție". Deja aveam contracții de naștere și simțeam că iese copilul. Soțul a chemat o rezidentă să mă vadă. Uterul era complet deschis, a chemat repede moașa. M-a văzut și ea și a spus: "Naștere accelerată". Am născut cu moașa și infermiera. Medicul a deschis ușa, era somnoroasă. Nu a întrebat nimic, s-a întors și a plecat. Nici pediatru nu a fost.

M-au dus în secția nou-născuților. Peste un timp am vrut la WC și am chemat să vină cineva să mă ajute, dar am fost ignorată. M-am pornit singură și am pierdut cunoștința. M-am trezit ca erau trei infermiere care mă stropeau cu apă rece. Nu a fost nimeni să măsoare tensiunea. Dimineata a intrat medicul și a întrebat dacă va veni cineva la mine, ea se pregătește să plece, probabil căuta bani. Am mers la principiu și nu i-am dat nici un leu. Nici nu vroiau sa-mi puna vaccinul după naștere, eu fiind cu grupa de sange negativa, Spuneau ca nu au vaccin până nu aduc foita cu 4 donatori. Mi-au pus vaccinul doar când am spus că vreau să cer vaccin de la șeful spitalului.

Vroiam să scriu plângere, să fac scandal, dar am decis să tac și să fiu calmă pentru copilul meu. Sunt sigură că 90% dintre femeile umilite tac, doar pentru ca nu mai vor nimic, doar să-și ia copiii și să scape de calvar.

- ***Maria P. (Reclamă: Indiferență)***

Am fost internată cu sarcină stagnată în evoluție la termen mic, pentru chiuretaj. Medicii mi-au oferit o consultație bună, explicându-mi pas cu pas ce urma să fie. Mi s-a spus că atunci când voi urmări niște semne concrete (mi-a explicat care), să anunț sora medicală pentru a chema medicul. Atunci când a venit momentul de a chema medicul pentru a porcede la procedură, conform instrucțiunilor primite de el, sora medicală de gardă m-a refuzat de mai multe ori, motivând: "ți-a zis medicul că putem lăsa și până dimineață, ce umbli pe coridoare? Du-te și te culcă!". La argumentul meu că am dureri foarte mari precum și alte semne evidente care însemnau în mod clar că trebuia să mi se facă procedura de curățire, sora medicală continua să nu cheme medicul. Am apelat la ea de vreo patru ori, timp în care doamna stătea de vorbă, la ceai. Abia când am ridicat vocea, respectuos, dar ferm, s-a dus să cheme medicul și acesta mi-a confirmat că demult trebuia inițiată procedura și nu se putea aștepta în niciun caz până dimineață. A doua zi, după ce noaptea a fost groaznică și încă aveam dureri și sângerări, aceeași soră medicală mi-a reproșat agresiv de ce am lăsat pete de sânge pe cearșaf. Tot în aceeași zi, sora medicală intră repetat în salonul unde ne recuperam împreună cu alte două femei și purta discuții despre nimicuri, subliniind însă că femeile după avort nu pot avea copii, că ea a văzut multe cazuri care nu au putut să se recupereze după chiuretaje de genul care ne-au fost făcute noua. Fără a avea vreo relevanță față de subiect, doamna se tot lăuda că are un fiu "ca un Făt frumos". S-a întâmplat la începutul anului 2016, la Centrul Mamei și Copilului.

- ***Lena L. (Reclamă: Corupție, indiferență)***

Prima naștere prin cezariană la CMC, am avut noroc că mi-a fost mama alături și m-a ajutat, altfel cedam psihic. Au cerut bani în mod deschis, fără rușine, iar ca să fii ajutat trebuie întâi să plătești.

- ***Nicoleta B. (Reclamă: Indiferență)***

Prima naștere. Termen 41 săpt. La internare nu s-au făcut analize și investigații elementare - analiza generală a sîngelui, urina, t°. Cele mai puternice și insuportabile contracții au început în jurul orelor 00.00 noaptea. M-am adresat infirmierelor de gardă, am zis că mă scutură toată. Aveam febra, vomitam. Imploram analgezic. Zero emoție de la asistenții sau medic de gardă. Pentru ca eu am medic, și el nu este și indicații nu a dat. Eu eram gata să-mi tai burta, nu-mi părea că ar fi mai dureros decât atât. Ora 10.00 vine un medic la rugămintea medicului meu (care era la operație probabil). M-a verificat, mi-a rupt apele în sfârșit! Deci asta era problema, nu se rupeau apele natural și asta mă chinuia, lucru pe care îl puteau face și alte cadre medicale pe care le implorasem să mă ajute, dar aveam emoții zero. Mă simt rău după naștere. Amețesc, leșin, vad negru în jur.

Stau mai in pat. Nu am puteri sa merg. Asta durează 3 zile. A 3-a zi, conform planului trebuie sa fiu externata. Prima dată de la internare mi se face analiza sîngelui si se măsoară t°!!! Am hemoglobina la limita - 70 și febra nu mai stiu cît. Incepe agitația! Consultări, vizite de diferiți medici. Picuratori si medicamente. Între timp este nevoie si de un chiuretaj, evident fără anestezie ca e cam riscant pt mine. A 7-ea zi eram acasa, a urmat o depresie post-partum mai neagră ca noaptea.

În concluzie: 1. Procesul de Naștere nu este luat in serios. 2. Durerea contractiilor nu e luata in serios. 3. Glume de prost gust pe seama femeii e admisibila. 4. Daca medicul cu care te-ai inteles nu e pe loc, esti IGNORATĂ total! De medicii de gardă, asistente etc. 5. Nu se fac investigatii si analize la timp. 6. Nu se scrie in cartela tratamentul medicamentos. De la internare pina la naștere a durat la mine mai bine de 24 ore. Mi-au băgat la semnat o hârtie cu 30 min înainte să nasc și normal că idee nu am ce am semnat. Spitalul Nr.1, anul 2010

- **Ludmila K. (Reclamă: Violență verbală, incompetență)**

Eu am un an de când plâng și mă ia frica când aud numele medicului care m-a făcut să urăsc toți medicii, medic pe care l-am platit cu 3000 €. E vorba de o clinică privată, medic F.V. Am mers la o consultație, ne-a spus direct că trebuie să facem FIV. Am împrumutat bani din bancă și am făcut. Preventiv mie nu mi s-au făcut analize mai amănunțite. Soțui i s-a făcut doar o singură analiză și erau probleme mari, dar la decizia medicului a mers așa înainte. Am prins sarcina, dar am pierdut-o, după care medicul nici nu-mi răspundea la telefon. Într-un final mi s-a spus ”mare scârba că ai pierdut, auzi fato cum te mai cheamă că nici nu țin minte, du-te acasă și nu mă înnebuni cu pierderile tale”.

- **Natalia C. (Reclamă: Violență verbală, corupție)**

In luna iulie 2006 am născut în orașul Bălți. Am avut 18 ore de travaliu cu febră care nu scădea deloc, cu înjurături din partea medicilor, asistentelor pâna și servitoarea a pus ai săi 5 banuți: “Ce razi ca vaca? Cind îl facea copilul nu ai urlat da amu te-o apucat”, “Hai lasă nu te mai crăcăna atâta, chiar nu te mai doare mai tare decât pe altele”. La fiecare posibilitate toți îmi spuneau în față că ar trebui să mulțumesc pentru timpul pe care mi-l acordă, pentru serviciul care mi-l dau. Au facut consiliu medical cu cinci medici față de mine, medicii vorbeau clar și eu îi auzeam bine când spuneau: ”Da mie nu-mi trebuie ghemoroi pe cap, ce am eu din asta?”, ”Nu-i fac cezariană că are febră, și dacă zdohnește pe masa de operatie?”. Credeam că am uitat acest coșmar și acele cuvinte îngrozitoare, dar scriind acum îmi dau seama că nimic nu e uitat...

- **Adriana D. (Reclamă: Incompetență, indiferență)**

Am nascut la CMC o luna în urmă. În ziua când trebuia să mă externez, s-a depistat că mai sunt cheaguri de sânge în uter. Au făcut curățire pe viu, fără instrumente și fără anestezie. Am răbdat

cum am putut o durere pe care nu o să o uit toată viața. Oricum cheaguri au mai rămas și am fost nevoită să primesc tratament cu antibiotice.

- **Victoria G. (Reclamă: Incompetență, corupție)**

Am adus pe lume o fetiță în 2015, la Spitalul nr.1 la doamna S.D. Am mers la ea la control de trei ori în timpul sarcinii, îi achitam câte 200 de lei pentru fiecare consultație și o rugam din suflet să fie totul bine. Când am ajuns la maternitate cu contracții, nimeni nu vroia să mă consulte dacă medicul cu care m-am înțeles nu este pe loc. A venit târziu, dar nu mi-a făcut nimic nici măcar în momentul când contractile erau din 50 în 50 de secunde. De la 4 dimineața nu mai țin minte nimic, dar soțul spune că era groaznic. La ultimul control era prea târziu, inima copilului abia se zbătea și ea după atâta chin mi-apropus cezariană, numai că m-a avertizat că ”noi de tine nu răspundem”. Am stat cinci zile la spital. Erau condiții mizerabile, frig, terci cu viermi, personal corupt. Îmi erau blocate canalele și nu venea laptele, temperatura 38, nimeni nici nu se uita în partea mea. Îmi ziceau că ”timpul costă”. După cezariană eram cu cateter în zona intimă, nu puteam nici să mă scol să îi schimb pampersul fetiței mele. Nu venea nimeni până nu le dădeai bani. La două luni de la momentul când m-au cusut și apoi mi-au scos ațele, rana nu se prindea. Mai apoi singură am scos un fir din rană. Au trecut doi ani, dar eu și acum aud cum inima fetei abia se mai zbătea.

- **Cristina M. (Reclamă: Indiferență)**

La sfârșitul lui decembrie, 2011, s-a hotărât să mi se oprească sarcina, la 21-22 săptăm, gemeni, deoarece s-a depistat că există anomalii. La Spitalul nr.1 mi s-au administrat mai multe preparate, cică așa e procedura, ca să provoc sarcina. Nimeni din personal nu intra să vadă în ce stare sunt, iar eu deja aveam convulsii și pierdere de cunoștință. Nici mamei nu i-au permis să intre la mine! După ce m-au luat în sala de nașteri, eu deja nu mai eram conștientă și mi se dădea cu amoniac la nas! Au intrat în sala de nașteri o mulțime de medici și rezidenți și toți vorbeau tare și făceau glume. După 3 săptămâni când au venit rezultatele expertizei, nimeni nu mi-a explicat nimic, doar mi-au dat foaia și gata.

- **Diana S. (Reclamă: Incompetență)**

Mi-a decedat fetița din indiferența medicilor de la Rezina și mai apoi de bătaia de joc a unora de la CMC.